

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY.

Redakcja i Administracja: JAGIELLOŃSKA 3.
Telefon 99. Czynne od godz. 9—3 ppół.
Naczelny redaktor przyjmuje od 2—3 ppół.
Redaktor działu gospodarczego przyjmuje
od 8—9 wiecz. Rękopisów Redakcja nie zwraca.
Administrator przyjmuje od 9—2 ppół.
Ogłoszenia przyjmują się od 9—3 ppół. i 7—9 w
Konto czekowe P. K. O. 80.750.
Drukarnia — ul. św. Ignacego 5. Tel. 893.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową 4 zł. Zagranicą 7 zł. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetryowy tekście—25 gr., za tekstem—10 gr., ogłoszenia mieszkaniowe—10 gr. (za wiersz petitowy) i kilka reklam nadane—30 gr. (za wiersz redakcyjny), dla poszukujących pracy—50% zniżki, ogł. cyfrowe i tabelowe o 20% drożej, ogł. z zastrzeżeniem miejsca 10% drożej. Układ ogłoszeń 6-cio łamowy, na IV stronie 10-cio łamowy. Administracja zastrzega sobie zmianę terminów ogłoszeń.

Całe Wilno się ubawi w sobotę dn. 12 listopada r. b. na CZARNEJ KAWIE VI-go Tygodnia Akademika.

Początek o godz. 19-ej w Salonach Kasyna Garnizonowego przy ul. Mickiewicza 13.
Zaproszenia można nabywać u PP. Gospodyń oraz w Komitecie Tygodnia (ul. Wielka 24) od godz. 11—13 oraz od 17—20.

Wyprawa na Tanger.

Wyprawa oczywiście nie wojenna, choć przeprowadzona przy pomocy eskadry floty wojennej, lecz dyplomatyczna, ale w bardzo ostrym tonie, przypominającym mocno przedwojenne czasy. Fakt jest ten: włoska eskadra wojenna pod komendą ks. Udine, członka włoskiej rodziny królewskiej, przybyła do portu międzynarodowego w Tangerze i dotąd tam bawi, a przy tej sposobności odbył się szereg uroczystości z udziałem miejscowej kolonii włoskiej i niektórych dyplomatów, wygłoszono szereg przemówień, w prasie włoskiej pojawiły się artykuły komentujące to wydarzenie, a pisma zagraniczne ze swej strony oświetliły ten, wielkiego znaczenia, incydent. Prasa francuska przy tej okazji nie bez słuszności przypomniała zawinięcie do Tangeru przed wojną niemieckiego statku wojennego „Panther” i wynikłe stąd zawikłania dyplomatyczne.

Sens manifestacji włoskiej jest bardzo jasny. Włochy w obecnym okresie swojej ekspansji nie mogą tego przeczyć, że w kondominium francusko-angielsko-hiszpańskim w Tangerze pozabawione są udziału. Włochy faszystowskie raz po raz powołują się na swoje przedziwne i wzrost znaczenia międzynarodowego i dążą do rozszerzenia swoich posiadłości kolonialnych. Przybycie Mussoliniego na czele licznej eskadry floty wojennej włoskiej do Tripolisu było mocnym, pierwszym zamyślanym w tych tendencjach. Obecna wizyta okrętów wojennych włoskich w Tangerze tem większe ma znaczenie, że dotyka bezpośrednio przedmiotu objętego sporem. Włochom chodzi pozytywnie o udział w administracji Tangeru, a negatywnie o ograniczenie wpływów francuskich na tym obszarze.

Stanowisko Włoch nie od dziś jest ośrodkiem dążeń, zmierzających do rewizji obecnego stanu rzeczy w Tangerze. Wystarczy przywieść na pamięć akt przyjaźni między Włochami i Hiszpanją i akcję Hiszpanji w Genewie i w Paryżu, dążącą do zapewnienia sobie wyłącznych rządów w strefie dotąd międzynarodowej. Przypuszczano nie bez słuszności, że za Hiszpanją stoją Włochy, którym nietylko oczywiście zależało na rozszerzeniu wpływów hiszpańskich, ale na umniejszeniu wpływu francuskiego i położeniu znaku zapytania nad obecnym stanem rzeczy w Tangerze. Akcja hiszpańska, jak wiadomo, spotkała się z niepowodzeniem, na terenie genewskim zakończyła się wystąpieniem tego państwa z Ligi Narodów, a w Paryżu napotkała na mocny opór Francji. Obecnie Włochy ze swej strony przystępują do otwartej ofensywy.

Prasa włoska, wypowiadając się na ten temat, daje wyraz nastrojowi optymistycznemu. Zwraca uwagę na ścisłe stosunki przyjaźni, łączące Włochy z Hiszpanją, oparte na zbieżności interesów zewnętrznych, jak i na równorzędności pewnej w ustroju wewnętrznym. Daje do zrozumienia, że obecna akcja włoska aprobowana jest również przez Anglię, czego dowodem ma być niedawne spotkanie Mussolini-

nego z Chamberlainem, i z zadowoleniem stwierdza, że Francja wobec tego jest w tej sprawie osamotniona i będzie musiała okazać się skłonną do poczynienia ustępstw. Celem aktualnym polityki włoskiej w obecnym momencie jest dążenie do zwolnienia nowej międzynarodowej konferencji w sprawie Tangeru, tym razem z udziałem Włoch.

Francja wobec niemiłej bądź co bądź manifestacji włoskiej w Tangerze zachowuje się spokojnie i powściągliwie. Umiarkowanie to cechuje nie od dziś stosunek Brianda do rozmaitych agresywnych wystąpień włoskich. Dzienniki francuskie, pozostające w stosunkach z francuskim Ministerstwem Spraw Zagranicznych, podkreślają, że rozszerzenia Włoch nie mają podstaw prawnych, gdyż w układach zawartych w r. 1912 Włochy wzamian za uznanie aneksji Libji zrezygnowały z aspiracji w Tangerze. Prawicowa prasa francuska, naogół sympatycznie nastrojona w stosunku do Włoch faszystowskich, usiłuje nakłonić toczące spór strony do porozumienia, lecz siłą rzeczy nastrój jej, przyjazny dotąd w stosunku do siostry łacińskiej na półwyspie hiszpańskim, oziębił się widocznie.

Wycieczka floty włoskiej do Tangeru ma za zadanie wszczęcie nowego procesu dyplomatycznego o Tanger, a dążenie do postawi dyplomację europejską w obliczu nowych, niełatwych do rozwiązania zagadnień.

Uchwały Rady Naczelnej N. P. R. lewicy.

Rada Naczelna N. P. R. lewicy uchwalila podczas obrad swych w Poznaniu szereg rezolucji, w których potępia akcję Obwipolu, mającą na celu obalenie rządów Marszałka Piłsudskiego i wszystkich pod jego kierunkiem dokonanych reform oraz do zniesienia zdobytych socjalnych.

W sprawie wyboru do ciał ustawodawczych N. P. R. lewica stoi zasadniczo na gruncie samodzielności organizacyjnej i politycznej, nie odmawia jednak swego udziału w łącznej akcji wyborczej polskiej lewicy demokratycznej w wypadku zagrożenia podstaw demokracji i sily Polskiej ze strony elementów antypaństwowych.

Z posiedzenia Komitetu Pomocy Powodzianom we Lwowie.

LWÓW, 9. XI. (Pat.) Dziś w gmachu Województwa odbyło się posiedzenie Lwowskiego Wojewódzkiego Komitetu Pomocy Ofiarom Powodzi z udziałem p. Prezydenta Włochy i członków delegacji Centralnego Komitetu Społecznego, towarzyszących p. Prezydentowej w jej podróży na tereny dotknięte ostatnią powodzią. Po zagajeniu posiedzenia przez wiceprezesa Centr. Kom. Społ., p. Fudakowskiego, przemawiali delegaci ludności polskiej, ruskiej i żydowskiej dziękując w gorących słowach za przyjęcie z pomocą powodzianom. Odpowiadając na te przemówienia p. Prezydentowa wyraziła radość, że do akcji niesienia pomocy nieszczęśliwej ludności stanęła cała Polska bez różnicy wyznań i narodowości. Pod koniec posiedzenia wysłuchano sprawozdania Komitetu Pomocy Powodzianom wojewódzkiego i m. Lwowa.

Dokoła traktatu polsko-niemieckiego.

BERLIN, 9. XI. (Pat.) Prasa donosząc o odroczeniu przyjazdu dr. Jackowskiego do Berlina pisze, że rokowania, jakie dr. Jackowski zapewne w ciągu bieżącego tygodnia podejmie w Berlinie z ministrem Stresemannem będą dalszym ciągiem rokowań prowadzonych przez posła niemieckiego w Warszawie Rauschera z ministrem Spraw Zagranicznych Zaleskim. Rokowania warszawskie dotyczyły spraw osiedleńczych, berlińskie zaś rokowania dotyczyć będą wstępnych warunków gospodarczo-politycznych dla zawarcia traktatu handlowego. „Berliner Tageblatt” zauważa, że fakt wyznaczenia przez oba państwa tak wybitnych polityków dla prowadzenia rokowań pozwala wnosić, że obie strony wierzą w powodzenie tych rokowań.

Kontynuowanie polityki przyjaźni.

BERLIN, 9. XI. (Pat.) Agencja Telegraphen Union twierdzi, że powołanie dotychczasowego posła estońskiego w Finlandji Hellata na stanowisko estońskiego ministra spraw zagranicznych oznacza, iż Estonia prowadzi będzie nadal dotychczasową politykę przyjaźni dla Anglii i dla Polski.

Niebezpieczeństwo traktatu łotewsko-sowieckiego.

GDANŃSK, 9. XI. (Pat.) „Baltische Presse” w dzisiejszym wydaniu przynosi wywiad z pewnym parlamentarzystą łotewskim, należącym do opozycji, który głosował przeciwko ratyfikacji traktatu handlowego łotewsko-sowieckiego. Parlamentarzysta ów oświadczył, że lewicowy rząd łotewski zawarł z Rosją traktat, który zagraża mocno gospodarczym i politycznym interesom młodej łotewskiej republiki i może wywołać doniosłe wewnętrzne, jako też zewnętrzne zawikłania.

Parlamentarzysta oświadczył dalej, że przyjęcie traktatu handlowego przez Sejm łotewski nastąpiło wśród tajemniczych okoliczności. Po za kulisami działały siły, aczkolwiek nie widoczne, wpływając na rzecz podpisania i ratyfikowania tego traktatu. Siłom tym udało się narzucić swą wolę narodowi łotewskiemu, pomimo, że większość tego narodu przeciwna była traktatowi. Dzisiaj Łotwa musi wykonać ten traktat, w czym leży niewątpliwie wielkie niebezpieczeństwo.

Litewski protest z powodu kongresu emigrantów.

RYGA, 9. XI. (Ate.) Jeden z dzienników tutejszych zamieszcza wywiad z posłem litewskim Bisauskasem, który oświadczył, iż rząd litewski zwrócił się z notą protestującą do rządu łotewskiego z powodu Kongresu Litewskiej Emigracji Politycznej w Rydze, który rząd litewski uważa za naruszenie prawa azylu. Od siebie pos. Bisauskas dodaje, że w przykre zdziwienie wprawilo go wystąpienie posła Sejmu łotewskiego Kalninsza, który zadeklarował demokracji litewskiej pomoc 4 tys. zorganizowanych robotników.

Popłoch w Kownie.

KOWNO, 9. XI. (Ate.) Wiadomości o Kongresie Emigracji Litewskiej w Rydze wywarły wielkie wrażenie i wywołały wielki popłoch w litewskich kołach rządowych.

Prasa oficjalnie napastuje rząd łotewski i jednocześnie wyraża obawę z powodu manifestacji przyjaźni pomiędzy demokracją litewską a demokracją łotewską i polską.

Dzienniki z wielkim zdenerwowaniem omawiają możliwość czynnego parcia dążności Pleczkajisa do utworzenia rządu demokratycznego.

Rządy Waldemarasa zagrażają pokojowi świata.

PRAGA, 9. XI. (Pat.) Prasa czesko-słowacka pilnie śledzi przebieg kryzysu wewnątrz politycznego na Litwie, nie tając obawy, że rządy Waldemarasa zagrażają poważnie pokojowi światowemu. Zdaniem prasy uchwały kongresu socjalistów litewskich w Rydze potwierdzają te obawy. Zaniepokojenie tutejszej opinii publicznej usiłuje poselstwo litewskie osłabić ogłaszaniem codziennie niemal zaprzeczeń, w których dochodzi, że na Litwie panuje spokój.

Hoover kandydatem na prezydenta St. Zjedn. Ameryki.

NOWY YORK, 9. XI. (Pat.) W prasie amerykańskiej, zarówno jak zagranicznej powtarzały się pogłoski, że prezydent Coolidge da się uprosić i będzie ponownie kandydował na stanowisko prezydenta w roku 1928. Pogłoskom tym położył kres prezydent, oświadczając sen. dr. Fessowi ze stanu Chio, że kandydatura jego jest bezwarunkowo wykluczona, mimo rozlicznych sprzecznych przepowiedni, ukazujących się w prasie. Nie ulega wątpliwości, że człowiekiem, który w tej chwili ma największą szansę na wysunięcie swojej kandydatury jest leader stronnictwa republikańskiego, sekretarz stanu dla handlu Hoover.

Francusko-jugosłowiański traktat celny.

BIAŁOGRÓD, 9. XI. (Pat.) Minister Spraw Zagranicznych Marin-kowicz w towarzystwie wyższych urzędników ministerjalnych odjechał do Paryża celem ostatecznego zredagowania i podpisania traktatu celnego z Francją.

Parowiec „Cziczerin”.

ALEKSANDRIA, 9. XI. (Pat.) Trybunał mieszany ogłosił wyrok nakazujący zwrocie parowca pod nazwą „Cziczerin” Sowietom. Parowiec ów zatrzymany był w celu represyj za dokonaną przez Sowietów kradzież parowca „Costi”. Niezwłocznie po uwolnieniu parowiec „Cziczerin” odpłynął do Rosji.

Tajemnicze wybuchy.

PARYŻ, 9. XI. (Pat.) „Chicago Tribune” donosi z Hammond w stanie Indiana, że tajemnicze wybuchy wyrażały w różnych dzielnicach miasta szkody w wysokości około pół miliona dolarów. Jeden z teatrów został całkowicie zniszczony, a sąsiednie budynki również doznały uszkodzeń. Uszkodzony został również wielec eden z kościołów. Według przypuszczeń policji, chodziło o zamachy anarchystyczne.

Z LITWY KOWIEŃSKIEJ.

Rozbite rokowań tautininków z chadecją

KOWNO, 9. XI. (Ate.) Rokowania tautininków z chrz. demokracją zostały ostatecznie rozbite.

Rada Naczelna demokracji przyjęła rezolucję, która stwierdza, iż wszelka współpraca ze stronnictwem tautininków w obecnej chwili jest niemożliwa.

Rezolucja zwraca uwagę na ciężką sytuację wewnętrzną i zewnętrzną Litwy i wyraża obawę, że dalszy rozwój stosunków w tym kierunku zagraża Litwie utratą samodzielnosci.

Uchwała domaga się utworzenia

Ucieczka aresztowanego terrorysty komunistycznego.

Jak podaje „Dziennik Kowieński” na stacji kolejowej w Radziwiliszkach zbiegł 24 letni Kazakaskas, którego miano odstawić do obozu koncentracyjnego w Worniach.

Z PAŃSTW BAŁTYCKICH.

Nowy minister Spraw Zagranicznych Estonji.

TALLIN, 9. XI. (ATE.) Sprawa następcy ministra Spraw Zagranicznych Akela została ostatecznie zdecydowana. Ma być nim obecny poseł rządu estońskiego w Helsingforsie Hellat, który uczynioną mu propozycję przyjął.

Pos. Hellat przed wojną był członkiem socjaldemokracji, a w

Zaarestowanie precjoza.

RYGA, 9. XI. (ATE.) Na komorze celnej zatrzymano transport, adresowany do obywatela łotewskiego. Transport ten pochodzi z Leningradu i zawiera cenne srebrne nakrycia stołowe, które stanowiły własność poselstwa angielskiego. Zatrzymany przez władze transport posiada wielką wartość.

Ogłoszenie aresztowania nastąpiło na interwencję poselstwa angielskiego, chociaż transport adre-

Z ROSJI SOWIECKIEJ.

Jubileuszowa amnestja w ZSRR.

MOSKWA, 9. XI. (Kor. wł.) W dniu 6-go listopada dzienniki sowieckie podały tekst amnestji, ogłoszonym której rząd sowiecki ukoronował szereg „dobrodziejstw” poczynionych dla ludu pracującego od roku 1917 do roku 1927.

W najważniejszej części dotyczy amnestja przestępstw kryminalnych, którym karę śmierci zamienia na 10 letnie więzienie, połączone z utratą praw i majątku, w innych również ciężkich wypadkach darowuje 1/3 kary. Nie dotyczy to oczywiście podobnych przestępstw

natury politycznej, które pod żadną amnestją nie podpadają. Jeśli chodzi o przestępstwa polityczne darowuje dekret amnestyjny karę wszystkim tym robotnikom, (o ile jeszcze siedzą), którzy byli kiedykolwiek zamieszani w sprawy kontrewolucyjne do dnia 1-go stycznia 1923 r.

Jako specjalne dobrodziejstwo przewiduje dekret zniesienie osobnej ewidencji b. oficerów i urzędników armij kontrewolucyjnych, dotychczas troskliwie przechowywanej w O. G. P. U.

Wiadomości polityczne.

Pos. Szmigel wystosował następujący list do prezjum klubu Piastów:

„Przybywszy w dniu dzisiejszym do Warszawy na posiedzenie klubu parlamentarnego P. S. L. Piastów dowiedziałem się z ust przewodniczącego p. Witosa, że uchwałę zarządu głównego stronnictwa, powziętą z dnia poprzedniego zostałem ze stronnictwa za naruszenie karności partyjnej wykluczony. Ponieważ do rozstrzygnięcia tego rodzaju kwestji jest powołany tylko sąd partyjny, a nie władze administracyjne, jakim jest zarząd główny, przeto wnoszę: Rada Naczelna raczy znieść uchwałę zarządu głównego i przekazać zarządy uchwały poczynione mi sądowi partyjnemu, jako właścicielowi w tej sprawie Instancji do osądzenia”.

W odpowiedzi na propozycję Stronnictwa Chłopskiego w sprawie utworzenia bloku wyborczego, obejmującego lewicę demokratyczną polską „Wyzwolenie” nadeszła wczoraj list następującej treści:

„W odpowiedzi na list Panów z dnia 4 b. m. donosimy, że na mocy niejednokrotnych uchwał na-

szych władz partyjnych wystąpiłszy oddawna z inicjatywą stworzenia bloku wyborczego stronnictwa demokratycznych lewicy i od pewnego czasu prowadzimy w tym kierunku rokowania wstępne. Nie wątpimy, że doprowadzą one do pomyślnego rezultatu. We właściwym czasie gdy na mocy prowadzonych rokowań wstępnych upe-

wnimy się, że są ku temu warunki, zwrócimy się do Panów z propozycją wzięcia udziału w rokowaniach. Blok, proponowany przez Panów, jest dla nas nie do przyjęcia, gdyż nie wszystkie wymienione przez Panów stronnictwa mogłyby zaliczyć do demokratycznej lewicy, a co do lewicowego charakteru bloku jesteśmy związani wyraźnymi instrukcjami naszych władz wyborczych.

Podpisano: (—) Malinowski.

(—) Bagiński.

Dyrektor departamentu obrotu pieniężnego Ministerstwa Skarbu dr. Barański został mianowany członkiem Rady Nadzorczej Państwowego Banku Rolnego.

Nastroje przedwyborecze wśród Żydów.

Jak już o tem wspominaliśmy, blok mniejszości narodowych, który obejmie wszystkie grupowania wszystkich mniejszości narodowych z całej Polski, ze względu na znaczne różnice poglądów, a nawet ostre walki staczane przez poszczególne grupowania, mogące tu wchodzić w rachubę, przy nadchodzących wyborach do Sejmu i Senatu—utworzony być nie może.

Może być tylko mowa o bloku mieszczańskim mniejszości narodowych, w skład którego weszłyby jednak tylko część mieszczańskich grupowań wśród mniejszości narodowych.

Jeżeli rozchodzi się o Żydów, to tylko sjonisi z byłego zaboru rosyjskiego zasadniczo dążą do utworzenia tego bloku. Natomiast wśród sjonistów z b. zaboru austriackiego panuje znaczne wahanie w tej sprawie i jeszcze obecnie nie można z pewnością twierdzić czy w razie utworzenia mieszczańskiego bloku mniejszości narodowych przystąpiłoby do niego małopolscy sjonisi, a szczególnie sjonisi z Małopolski Wschodniej.

Z ramienia organizacji sjonistycznej akcję wyborczą do Sejmu i Senatu prowadzić będzie poseł Grunbaum, który, jak już donieśliśmy, wszedł w kontakt z przedstawicielami kilku grupowań mieszczańskich z pośród innych mniejszości narodowych, uznających w zasadzie konieczność utworzenia mieszczańskiego bloku mniejszości narodowych. Pertrakcje o utworzenie takiego bloku prowadzone są między temi grupowaniami mniejszościowemi, które wydają wspólny miesięcznik p. n. „Natio”.

Dotychczasowe pertrakcje tych grupowań wykazały, że aczkolwiek grupy te zasadniczo zgadzają się na utworzenie takiego częściowego bloku mniejszościowego, to jednak cały szereg spraw technicznych, jak np. sprawa podziału mandatów i t. p., stoi na przeszkodzie do powzięcia ostatecznej decyzji w tej sprawie.

Przechodząc do demokratycznych partij żydowskich, jak Żydowskie Stronnictwo Ludowe, na czele którego stoi poseł Prylucki, oraz Żydowskie Stronnictwo Ludowo-Demokratyczne, na czele którego stoi znany literat p. Nornberg oraz dr. C. Szabad, to grupy te nie określiły jeszcze ostatecznie swego stanowiska w sprawie taktyki, jakiej się trzymać będą przy nadchodzących wyborach do Sejmu i Senatu. Ugrupowania te jednak posiadają obecnie bardzo małe wpływy, stanowisko, ich nie posiada więc większego znaczenia realnego.

Przechodząc do ortodoksji należy stwierdzić, że waha się ona przed powzięciem ostatecznej decyzji w sprawie swego taktyki wyborczej. Istnieje wśród ortodoksji silne ciążenie do pójscia do wyborów wespół z konserwatystami polskimi. Nie cała jednak ortodoksja podziela ten pogląd, gdyż część ortodoksji chciałaby do wyborów pójsć samodzielnie, inna zaś część zgodziłaby się na przyłączenie do akcji sjonistów pod warunkiem uzyskania odpowiedniej ilości mandatów dla ortodoksji na wspólnych listach wyborczych.

Pisma sjonistyczne czynią ortodoksji gorzkie wyrzuty, twierdząc, że nie uważa ona hasła jednności żydowskiej za dogmat, lecz za ośrodek do zdobycia mandatów i że jest ona gotowa w każdej chwili porzucić hasło „jednności żydowskiej” dla hasła jednności z konserwatystami polskimi.

Jeżeli rozchodzi się o taktykę wyborczą socjalistycznych grupowań żydowskich, to jest ona zależna od stanowiska, jakie zajmują w tej sprawie partje socjalistyczne polskie oraz mniejszościowe. Pewnym jest jednak to, że socjaliści żydowscy, a szczególnie „Bund”, nie przystąpią do bloku tworzonego przez sjonistów.

Program Uroczystości Obchodu 9-ej Rocznic Niepodległości Państwowej.

W dniu 11-go listopada, jako w 9 rocznicę odzyskania Niepodległości Państwowej odbędzie się w Wilnie uroczysty obchód według następującego programu:

Przed południem w świątyniach wszystkich wyznań odprawione zostaną uroczyste nabożeństwa dziękczynne z powodu 9 rocznicy Niepodległości, a mianowicie:

Godz. 10 m. 30 — nabożeństwo w Bazylice Archikatedralnej celebrowane przez J. E. Ks. Arcybiskupa Metropolite Wileńskiego Romualda Jabrzykowskiego oraz kazanie, które wygłosi J. E. Ks. Biskup dr. Władysław Bandurski.

Godz. 10 m. 30 — nabożeństwo w Zborze Ewangelicko-Roformowanym.

Godz. 12 — nabożeństwo w Cerkwi prawosławnej św. Ducha.

Godz. 11 — nabożeństwo w Synagodze.

Godz. 10 — nabożeństwo w Zborze Ewangelicko-Augsburskim.

Godz. 12 — nabożeństwo w Meczecie mużulmańskim.

Godz. 10 m. 30 — nabożeństwo w Kienesie karaimskiej.

Godz. 9 — nabożeństwo u Starobrodzów.

W nabożeństwie w Bazylice weźmie udział wojewoda wileński, delegując jednocześnie na nabożeństwa w świątyniach innych wyznań swoich przedstawicieli. Stalle w Bazylice jak zwykle zarezerwowane będą dla szefów władz, urzędów, organizacji, prezydium Z. O. W. i Weteranów.

Po nabożeństwie odbędzie się na ul. Mickiewicza defilada wojsk Garnizonu Wileńskiego, Oddziałów Policji Państwowej i Oddziałów Przystosobienia Wojskowego.

O godz. 13, m. 30 — w kasynie garnizonowym nastąpi urocz. akt połączenia organizacji b. wojskowych województwa wileńskiego w obecności zaproszonych przez Z. O. W. reprezentantów, Władz, Urzędów i Instytucyj.

O godz. 21 — w teatrze na Pohulance odbędzie się uroczysty wieczór ku uczczeniu 9 rocznicy Niepodległości organizowany z ramienia wojewody wileńskiego i prezydenta m. Wilna. Na program złożą się: przemówienia rektora U. S. B. prof. Pigonia, prof. Limanowskiego, recytacje i produkcje muzyczne. Pierwsze rzędy parteru i łoża teatru zostały zarezerwowane na wymieniony wieczór dla najwyższych przedstawicieli władz duchownych, cywilnych, związków, instytucyj i innych. Karty wstępu dla członków organizacji, które otrzymały zaproszenia bez kart wstępu będą wydawane zgłaszającym się w czwartek o godz. 5—7 po południu i w piątek od godz. 10—11 rano w Urzędzie Wojewódzkim (Kancelarja Główna). Stroje na wieczór uroczysty o ile możności wieczorowe.

Ponadto w tym samym dniu o godz. 9 m. 30 w Urzędzie Wojewódzkim, w Wielkiej Sali Konferencyjnej, pan wojewoda wileński wręczy Krzyże Zasługi osobom odznaczonym przez Rząd Rzeczypospolitej za zasługi położone na polu przystosobienia wojskowego i wychowania fizycznego.

Czy komunizm zabił miłość.

(Korespondencja własna).

Paryż, w listopadzie 1927 r.

P. Léo Poldes posiada, jak mało kto, znajomość psychologii tłumy i korzysta z tego, by ściągnąć kilka razy tygodniowo tysiące osób na zebrania tak popularnego w Paryżu „Club du Faubourg”, którym, nie bacząc na swój młody wiek, potrafi kierować z prawdziwą maestrią. A jest to rzeczywiście niełatwa zadanie, ponieważ każda istotnie palpitująca aktualność polityczną, społeczną, ekonomiczną, kulturalną, literacką etc., etc., czyni on przedmiotem dyskusji, na poziomie prawdziwie „Wolnej Trybuny” prowadzonych. Przeciwnie program jednego tylko, wczorajszego wieczora obejmował następujące tematy: 1) pro i contra zerwania stosunków z Rosją Sowiecką w związku z dziesięcioleciem rewolucji bolszewickiej; 2) omówienie kilku sensacyjnych nowości wydawniczych, pomiędzy innymi i świeżo wydanej książki pani Viollis p. t. „Seule en Russie”; 3) pogromy a sjonizm oraz kwestja nacjonalizmu żydowskiego. Jeżeli wziąć pod uwagę z jednej strony ekscytujący w najwyższym stopniu charakter takiego porządku dziennego, z drugiej zaś—jakościowy skład publiczności i antagonizmy reprezentowanych na sali przekonań politycznych, to podziwiać należy, że gwałtowność kontrowersji nie przekracza granic protestujących okrzyków, przeciągłych gwizdów, a, w najgorszym razie, wymachiwań rękami. Do ostrzejszych konfliktów nigdy nie dopuszczają ani P. Poldes, obdarzony zimną krwią i tubalnym głosem, ani agenci policyjni w mundurach i po cywilnemu, asystujący na zebraniach tego klubu. Mówić można co się komu podoba, byle krótko i wesoło—właściwym bowiem przewodniczącym jest... zegar.

Z bardzo interesujących, choć często zbyt stronnych obserwacji, dokonanych przez panią Andre Viollis w ciągu swojej wędrówki po Rosji, wyłowil P. Poldes jej uwagi o wpływie bolszewizmu na stosunki międzykulturowe. Wiedział dobrze, że pytanie: czy komunizm zabił miłość? podrażni ciekawość ludzką. Odczytanie ważniejszych ustępów rozdziału odnośniego przekonało publiczność, że ewolucja, zdaniem autorki, nastąpiła wielka, wprost zasadnicza, gdyż na pierwszy plan wysunęła się przyjaźń raczej intelektualna, pierwiastek zaś erotyczny zmysłowy spowodowany został do podżędnej roli aktu czysto fizjologicznego „Młode pary, przechadzające się na wsi, przy błędnym świetle księżyca, analizują ostatnią

komunizm zabił miłość? mowę Radka, podstawowe tezy o pozycji, lub możliwości rozwoju elektryfikacji”. Pani Violkij twierdzi, że obecnie sytuacja społeczna kobiety poprawiła się znakomicie, że dokonano w dziedzinie praw żony i matki olbrzymich reform, ale nawet te gorące sympatyczne ustroje bolszewickiego razi „komunistyczne upaństwowienie miłości”. Jej umysłowość europejska, jej kultura uczuciowa nie mogą pogodzić się z argumentami „towarzysza” rosyjskiego, usiłującego wmówić w nią, że „pryncypalnie” rzecz biorąc, właśnie tak i tylko tak winno się traktować sprawy miłosne, a całą poezję swoistą złożyć trzeba w łusce niewspółczesnych już przesądów burżuazyjnych.

Może i wywiązałyby się na ten pasjonujący temat jakaś, odpowiednio namiętna dyskusja szersza, gdyby o głos nie poprosiła była pani Madeleine Pelletier, również autorka książki o Rosji, również a bodaj jeszcze gorętsza zwolenniczka Sowieców. Dla prasy odziedziono miejsca tuż koło trybuny, miałem więc doskonały punkt obserwacyjny. Na podjum weszła niewiasta w zdecydowanie „średnim” wieku o małych oczkach, kaczym nosie, wysuniętej wardze dolnej, o krótko obciętych a mocno potarganych włosach. Rozlewna obfitość jej „wdzięków” z trudnością mieściła się w brudnej bluzce jaskrawo czerwonego koloru, „for-tepjanowe” zaś, jak Niemcy mówią, nogi obute były w grenadier-skich wymiarów sandały. „Nie mogąc zgodzić się z poglądami, wyrażonymi w sprawie wpływu komunizmu na miłość przez panią Viollis, nie rozumiem, czemu krytykuje ona rozmowę młodej pary na temat ostatniego wystąpienia Radka—ja znajduję to naturalnym i piękny. Prześliśmy być eleganckimi lalkami, zbyt kownymi cackami, kosztownymi zabawkami w rękach mężczyzn”. Pani Pelletier była niesłychanie zdziwiona, że jej krasomówczy popis przeważył wybuchy śmiechu. Biedactwo! nie mogło przejrzeć się w lustrze... Naprawdę P. Poldes siłił się na ucieśnienie sali, napróżno pani Pelletier starała się dokończyć speecho—„Elegancka lalka, zbyt kowne cacko, kosztowna zabawka!” skandował chórem tysięczny tłum. Powaga zebrania prysła bezpowrotnie, tembardziej, że parę następnych oratorek wiekiem, uróżą, strojem i wygłaszanymi sądami nadto, bliźniaczo niemal podobnych było do pierwszej mówczyni K.

P. prez. Mościcki w Lwowie.

LWÓW, 9. XI. (Pat.). O godz. 10-ej min. 5 rano przybyła do Lwowa specjalnym pociągami p. prezydentowa Mościcka. Na powitanie jej na dworzec przybyli przedstawiciele władz państwowych, samorządowych, miejskich z wojewoda lwowskim p. Borkowskim na czele, komisarz rządu Strzelecki, wojewoda tarnopolski Kwaśniewski, dyrektor policji Reinlander, przedstawiciele miejscowej prasy z prezesem Tow. Dziennikarzy Lwowskich Laskownickim na czele. P. prezydentowa udała się wraz z otoczeniem do gmachu województwa, gdzie o godz. 16 odbyło się posiedzenie Woj. Komitetu Pomocy Powodzianom.

Kredyty na złagodzenie bezrobocia.

(Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy).

Na ostatnim posiedzeniu międzyministerjalnej komisji do spraw bezrobocia dokonano podziału kredytów, przyznanych przez rząd dla złagodzenia bezrobocia w listopadzie. Z sum powyższych 1 milion 145 tys. zł. przyznano dla bezrobotnych zatrudnionych przez rząd, których w chwili obecnej jest przeszło 5 tys., resztę zaś przyznano na powyższe cele samorządowe.

Należy dodać, że dalsze kredyty dla zatrudnienia otrzymywać będą samorządy wprost z banku Gospodarstwa Krajowego.

Ponadto komisja zajęła się sprawą dalszego zatrudnienia bezrobotnych, wypowiadając opinię, iż przekazanie w obecnej chwili całej akcji zatrudnienia bezrobotnych na samorządy równałoby się pozostawieniu robotnika bez pracy, samorządy bowiem nie byłyby w stanie zatrudnić odrazu całej tej masy ludzi.

Wobec tego należy zatrzymać bezrobotnych na robotach rządowych, o ile oczywiście warunki atmosferyczne pozwolą na prowadzenie robót.

Obrady klubu „Piasta”.

(Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy).

Po onegdajszych obradach zarządu głównego Piasta, który nie przyjął rezygnacji pos. Witosa ze stanowiska prezesa stronnictwa, obradował wczoraj przez cały dzień klub parlamentarny piastowców w gmachu sejmowym.

Dyskusja była chwilmami bardzo burzliwa. Obrabiała się ona przedewszystkiem około dwóch punktów, a mianowicie — wniosku jednej części klubu, który domagał się ustąpienia prezydium całego klubu. Wniosek ten ma na celu ułatwienie Witosowi cofnięcia się w obecnej chwili z życia politycznego, a tem samem ułatwienie klubowi przeprowadzenia jego planu politycznego współpracy z rządem i przyspieszenia konsolidacji ruchu ludowego w okresie wyborczym.

Ponadto obrady piastowców zawięrały sprawę sen. Bojki oraz sprawy związane z wystąpieniem niektórych posłów ze stronnictwa.

O blok lewicy demokratycznej.

(Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy).

Główny komitet wykonawczy N. P. R. lewicy postanowił wczoraj wystosować do stronnictwa Chłopskiego, Wyzwolenia i P. P. S., Partji Pracy, Związku Naprawy Rzplitej i sen. Bojki pismo z propozycją utworzenia bloku wyborczego polskiej lewicy demokratycznej.

Policyjne adresy hołdownicze Marszałkowi Piłsudskiemu.

LWÓW, 9. XI. (Pat.). O godzinie 8-ej rano wyruszyła ze Lwowa sztafeta policji państwowej, rozpoczynając bieg rozstawny LWÓW—Warszawa, celem wywiezienia adresu hołdowniczego Prezesowi Rady Ministrów Marszałkowi Piłsudskiemu.

KRAKÓW, 9. XI. (Pat.). W związku ze świętem państwem 11 b. m. wyruszyła dzisiaj z Krakowa o godzinie 11-ej przed południem sztafeta policyjna z adresem hołdowniczym dla Marszałka Piłsudskiego od komendy wojew. Policji Państwowej okr. rakowskiego.

Triumfy jeźdźców polskich.

NOWY YORK, 9. XI. (Pat.). W międzynarodowych konkursach hipicznych, w biegu reamout service cup, polscy jeźdźcy i odnieśli wielki triumf. Ppuk. Römmel zdobył pierwszą nagrodę, druga por. Antonowicz i IV—por. Starnawski. Trzecią nagrodę uzyskał Francuz por. Briolle. Prasa nie znajduje słów dla wielkiej sztuki polskich jeźdźców.

BENEDYKT HERTZ.

PROROK.

„Błada ludom, co własne mordują proroki!”—wołał pewien znakomity idealista.

Może to i prawda, ale niepełna. Boć przecież niema narodu, któryby choć parę swoich proroków nie ukatrupił, a mimo to, wszystkie one jakoś żyją, a nawet stać je na piękne pomniki dla pomordowanych wieszczów. Natomiast Polska, która w tym kierunku ma sumienie względnie czyste, Polska, która byle metapsygiarzowi pozwala rozstawiać trójnog jarmarczny—nie powiem, żeby się z tej racji cieszyła szczególnym powodzeniem. To też u nas aforyzm powyższy należałoby nieco zmodyfikować. Mianowicie, w tym sensie, że „błada ludom, cierpiącym na nadprodukcję proroków”.

A w Polsce dziś właśnie — co krok, to prorok. Jest np. taki sobie Jan Kazimierz (2-u imion) Hołupiec herbu Rogatyka. Bycy chłop, niema co gadać: konkuruje nawet z samą Mniszkówną w powieściorbstwie,

a w dodatku jeszcze i jasnowidz.

Pamiętam cały szereg jego zdumiewających przepowiedni.

Kiedy w r. 1914 wybuchła wojna europejska (zwana przez reporterów „wszechświatową”), a Mikołaj Mikołajczak ogłosił swą śliczną odezwę do Polaków, nasz Jan Kazimierz był pierwszy, który prorokował triumfy bojowe armji ojskiej oraz realizację „marzeń ojców i dziadów” zgodnie z wielokrotnieśmi obietnicami. Wkrótce potem błogostawil idące na podobój Prus Wschodnich oddziały „naszych” „czudo-bogatyrow”, którzy niebawem, zdrowo schłani, potopili się w Mazurskich błotach.

Kiedy dzielny generał Ruzkij przyjmował złote szablisko z rąk narodowych panów za oswobodzenie Liembierga z pod „awstrijską i gą”, nasz jasnowidz również i Krakowowi przepowiedział podobne wyzwolenie. Gotów już był nawet ogłosić zdumionym rzeszom, iż mickiewiczowskie „44” odnosiło się do Mikołajka z Mikołajów Romanowa, gdy nagle wielkiż kniaź podkasał szynel, a wypiąwszy się na opinie wszystkich polskich proroków, począł wiać za Niemen, że ino się kurzyło.

— Nic to — zawyrokował Jan Kazimierz—wróca.

Więc się naród bardzo ucieszył i pochował papierowe ruble.

A tata nie wracał. Ranki i wieczory wyglądał go wróżbita wraz z całą swoją narodowo zorjentowaną rzeszą.

— Nie wiercie komunikatom—mówil głosem natchnionym.—„Nasi” są już w Brześciu, jutro będą w Siedcach, a pojutrze w Warszawie. Przywiozją wolność i słoninę.

Ale nasi z Brześcia pogna i do Baranowicz, z Baranowicz do Mińska, a wraz z ninii odejżała cenniejsza od wolności słonina.

Wreszcie, zamiast „naszych” zaczęły pojawiać się tu, to ówde — leguny.

Spojrząta narodowa trzódka na swego proroka, a w tem jej spojrzeniu malowała się niepewność: co teraz?

Podniósł wysoko głowę, przymknął oczy i mówił:

— O, maluczył nie zadawajcie się z nimi. Nasi wróca, toby się gniewali.

„Nasi” jednak wciąż nie wracali i nie wracali. Papierowe ruble w skrzyniach gnily, a Beseler jął rozdawać tytuły ministrów Kró-

lestwa Polskiego. Więc prorok ogłosił nową przepowiednię.

— Niema co, Niemcy muszą wygrać.

Co rzekłszy, pobłogosławił Radę Regencyjną i gabinet p. Świeżyńskiego

Żas po paru dniach Niemcy gubili pludry, zmykając do faterlandu.

Jan Kazimierz na moment odrobinę zbaraniał i przestał prorokować.

Niebawem jednak odzyskał rezon i swym boskim darem jasnowidzenia postanowił krzepić serca „przyjaciół moskali”, co stękali właśnie w żydowskich kleszczach Ułjanowa-Lenina.

Nasamprzód przepowiedział niezawodne zwycięstwo Denikina.

A bolszewicy wzięli i sprali Denikina.

— Trudno — zawyrokował Jan Kazimierz — czasem i sama pani de Thebe się pomyli. Za to Kołczak napewniaka Trockiemu da radę.

W końcu nadeszła wiadomość, że z Kołczaka—drzażgi.

— Do trzech razy sztuka — oświadczył prorok. — Idzie Wrangiel. Ten da parchom bobu.

że Żydy stworzą Judeę z Polski, jeśli nie będziemy wszyscy, jak jeden mąż, głosowali na 8-kę... i t. d., i t. d.

Wzięła mnie ciekawość, co on nam teraz przepowiada? Sejm się kończy, niedługo nowe wybory, nikt nie wie dobrze, co z tego wyniknie... Idę więc do Jana Kazimierza i mówię:

— Szlachetny proroku, zacny jasnowidzu, odłóż przedemną ciemne jutro narodu i państwa.

Zadumał się, potarł mądre, wysokie czoło i spojrzął na sufit.

Czekałem słów natchnionych, drząc na całym ciebie. Boć to nie żarty, moi państwo, być tak blisko człowieka, dla którego przyszłość nie ma żadnych tajemnic. To trochę tak, jakby się było odrobinę bliżej Boga wszechwiedzącego.

Jan Kazimierz otworzył usta. „Zawisłem na jego warjach”, jakby powiedziałą znakomita autorka „Tredowia”.

On zaś rzekł: „Roman sedendo vincit”. Będziemy mieli króla.

Ano, qui vivra, verra.

Rezolucje zjazdu emigrantów litewskich w Rydze.

Niebezpieczeństwo nowych komplikacji.

(Dokończenie).

Rezolucje brzmią, jak następuje:

Zjazd po rozpatrzeniu sprawy faszyzmu na Litwie i ze względu na to:

1) że dzisiejszy rząd Smetony, Waldemara i Plechowicza jest nielegalnym rządem Litwy i doszedł do władzy drogą przewrotu dokonanego przez znikomą grupę oficerów i studentów reakcjonistów wbrew woli obywateli większości ludności;

2) że nielegalny rząd Smetony, Waldemara i Plechowicza drogą pominięcia przewrotu i następnie rozwiązania Sejmu, drogą ostatecznej likwidacji konstytucyjnego, prawnego ustroju Litwy, drogą krwawego reżimu i faktycznego przekształcenia wolnych obywateli na niewolników podlegli, osławionych grabieżców skarbu mordców i gwałcicieli doprowadził kraj do wojny domowej;

3) że dzisiejszy nielegalny rząd nie mając poparcia ludności dąży do utrzymania władzy w swych rękach drogą niesłychanego terrorku, masowych mordów bez sądu, lub za wyrokiem „sądu”, któremu zbywa na najbardziej elementarnych wymogach jurysdykcji; drogą masowych deportacji na bezterminowe, ciężkie roboty, drogą najokrutniejszego bicia po więzieniach aresztowanych bojowników za wolność narodu, drogą przekształcenia całego kraju na koszarne więzienie;

4) że faszystowski rząd Smetony, Waldemara i Plechowicza przekształcił armię litewską na narzędzie tyranii w stosunku do narodu litewskiego, zaś żołnierzy, podoficerów i oficerów, którzy odmawiają pełnienia roli śpiaczych, zsyła na ciężkie roboty, lub rozstrzeluje; całe mnóstwo oficerów-demokratów ulega wydaleniu z armji lub degradacji. Cały korpus oficerski steryoryzowany jest przez tajne „jaczki” faszystowskie, które na wzór bolszewickiego zorganizowane zostały we wszystkich oddziałach wojskowych;

5) że faszystowski rząd Litwy przerwał działalność wszystkich robotniczych organizacji zawodowych, politycznych i kulturalnych, zabronił zwoływania zebrań robotniczych i demokratycznych organizacji. Samowolnie zmienił ustawę o kasach chorych i wstrzymał wprowadzenie tej ustawy w życie, zlikwidował roboty publiczne; inspektorat pracy przekształcił na zwykłą instytucję biurokratyczną dla obrony interesów wyłącznie pracodawców; sprowadził do zera działanie ustawy o robotnikach dworskich; całkowicie podciął możliwość stworzenia przez robotniczą klasę Litwy własnych organizacji politycznych, zawodowych i kulturalnych;

6) że faszystowski rząd Litwy wstrzymał dalsze przeprowadzenie reformy rolnej, zaś wywołane już od obszarników gruntu częściowo znowu obszarnikom zwraca, pozostawiając włóścian bezrolnych i małorolnych bez działek, że rząd faszystowski wstrzymał udzielanie poparcia państwowego osadnikom wskutek czego obywateli część osadników, którzy włożyli już w swe działki rolę dużo pracy i wszystkie swe skape środki pieniężne, zmuszona była porzucić rolę i emigrować do odległej Ameryki Południowej. Podobnie wroga polityka w stosunku do osadników i drobnych rolników doprowadziła na własną rękę ubiegłego do niesłychanej emigracji, która dostawnie wyludniła liczne wioski, jak np.: w powiecie rakiskim i jezioroskim;

7) że dopóki rząd faszystowski utrzymuje się przy władzy nie ma żadnej możliwości ustabilizowania wewnętrznego życia Litwy dlatego wykluczona jest możliwość otrzymania od zagranicy tak niezbędnych kredytów dla odrodzenia naszego rolnictwa i przemysłu. Awanturcząca polityka zagraniczna Waldemara jeszcze bardziej warunki te pogarsza. W rezultacie — kryzys przemysłu, związany z tem wzrost bezrobocia i optakana sytuacja włóściaństwa drobnego i średniego;

8) że nielegalny rząd Smetony, Waldemara i Plechowicza celem nadania swej władzy legalnych pozorów przy jednoczesnym działaniu sądów wojennych i polowych i cenzury wojskowej, przygotowuje się w antykonstytucyjny sposób zmienić konstytucję i nawet w powyższych niesłychanych warunkach stłumienia wszystkich politycznych swobód obywatelskich, rząd, bojąc się, że wnioski jego mogą być przez naród odrzucone w nielegalny sposób pozbawia prawa głosowania wszystkich obywateli od

20—24 lat wieku i proponuje głosowanie jawne;

9) że dopóki przy władzy się utrzymuje ta fałszywa klika mianująca siebie rządem Litwy, dopóty nie ma i nie będzie żadnej możliwości uspokojenia kraju i przywrócenia w nim ustroju legalnego.

Wobec tego Zjazd postanowił:

1) nie uznawać rządu Smetony, Waldemara, Plechowicza za legalny i dążyć do jego obalenia;

2) wzywać cały naród do zbrojnej walki z rządem o legalny demokratyczny ustrój;

3) zakomunikować o powyższej decyzji Zjazdu i jej motywach przedstawicielom państw obcych, prosząc o zerwanie z rządem faszystowskim wszelkich stosunków dyplomatycznych. Oprócz tego zwrócić się z odpowiednim poświęceniem do komisji socjalistyczno-robotniczej międzynarodówki i do Ligi praw człowieka z prośbą o wysłanie na Litwę specjalnej komisji dla zbadania mordów i rozstrzeliwań w powiecie taurogskim i sytuacji więźniów politycznych po więzieniach i obozach koncentracyjnych.

Zjazd uważa politykę zagraniczną obecnego, nielegalnego rządu naszego kraju za szkodliwą i niebezpieczną, gdyż prowadzi ona Litwę do całkowitej izolacji od demokracji całego świata, do rozwoju wrogich stosunków ze wszystkimi państwami sąsiednimi, do wzmocnienia narodowych wrań wewnątrz kraju, wytworzenia konfliktu na Wschodzie Europy, a w wyniku tego wszystkiego do ewentualnej utraty naszej niepodległości.

Zdaniem zjazdu Litwa winna zmierzać w kierunku rozwoju przyjaznych stosunków ze wszystkimi państwami, z którymi ją łączą ogólne polityczne i ekonomiczne interesy, a w szczególności z państwami nadbałtyckimi: Łotwą i Estonją.

W sprawie Polski zjazd wypowiada się za nawiązaniem przez Litwę bezpośrednich stosunków dyplomatycznych z Polską w celu niezwłocznego zaprzestania podtrzymywania sztucznie przez reakcyjne szowinistyczne grupy stanu wojny, rozstrzygnięcia drogą pokojową wszystkich kwestji spornych pomiędzy obydwojma państwami i nawiązanie między nimi normalnych politycznych i ekonomicznych stosunków.

Juz poprzedni demokratyczny rząd Litwy zapoczątkował przyjazne, polityczne stosunki z Rosją Sowiecką. Wzmocnienie tych stosunków i rozwinięcie ekonomicznej współpracy ma, zdaniem zjazdu, zasadnicze znaczenie dla gospodarczego odrodzenia i dobrobytu Republiki Litewskiej.

Ciągłe ograniczanie przez reakcyjny rząd Waldemara praw autonomicznych obszaru Kłajpedy i godzenie w ambicje narodowe niemieckiego odłamu ludności w Kłajpedzie jest ciążącym źródłem nieporozumień z rządem niemieckim i podsyca wrogię nastroje w stosunku do Litwy ze strony narodu niemieckiego.

Zjazd stoi na stanowisku umożliwienia obszarowi Kłajpedy korzystania w całej pełni ze swych praw i przywilejów autonomicznych. Zjazd jest również za lojalnym stosunkiem państwa naszego do interesów wszystkich w ogóle mniejszości narodowych na Litwie za istotnym zrównaniem praw wszystkich obywateli bez żadnych różnic narodowościowych, czy religijnych.

Mickus: Jesteśmy przedstawicielami grupy walczącej o Wolność Litwy. Proponowano nam przed chwilą „nawiązanie przez Litwę bezpośrednich, dyplomatycznych stosunków z Polską i t. d.”. Nie możemy się na to zgodzić. Okupacja Wilna była gwałtem międzynarodowym, którego nie uznajemy. Kwestja wileńska pozostaje w dalszym ciągu otwarta. Wilno zajęte zostało siłą, a więc sprawa ta dotyczy całego narodu. My, jako członkowie partji nie możemy o tem decydować. Decyzja w tej sprawie należy tylko do przedstawicieli ludu, tylko legalny rząd litewski może zabrać głos w tej sprawie. Wikonis: Szowinistą nie jestem. Kiedy w Trzecim Sejmie poruszano kwestję szkolnictwa polskiego na Litwie, to bronilem wówczas legalnego stanowiska rządu, opowiadającego się za zezwoleniem na otwieranie szkół polskich. Wszelako żadne stanowisko nie może być wyzykiwane w interesach cudzego narodu. Byłaby to nikczemna spekulacja. Zasada słuszności zobowiązuje nas do wszystkich. Polska na miejscu Litwy niewątpliwieby również protestowała przeciwko

zagrabieniu swego terytorjum.

Sytuacja uchodźców politycznych Litwy jest bardzo krytyczna, zwłaszcza pod względem materialnym. Nie możemy jednak pozwolić na wyzykiwanie naszej sytuacji na korzyść obcego państwa. Polacy nam mówią: „Przyobieście nam znieść stan wojny z Polską i rozpocząć z nami bezpośrednie rokowania dyplomatyczne, dopomóżemy wam w walce z Waldemarssem”. To nikczemność. To za mach na honor naszego narodu. Nie chcemy i nie pozwolimy być środkiem dla uszczuplenia ukrytych celów polskich. Chcemy stonkować z Polską, lecz stosunków uczciwych, czystych i szczerych... (na sali wrzawa). Pod adresem mówcy padają słowa: „Ile ci Waldemaras zapłacił?”

Nastroje są jednak podzielone: za Mickusem i Wikonisem opowiada się grupka laudiników z Baukszą na czele. Większość — socjaldemokrati — jest za przyjęciem tekstu rezolucji odczytanej przez Pleczkajtisa (sprawa stosunków z Polską).

Przewodniczący zarządza przerwę. Socjaldemokrati odbywają ze sobą narady przy drzwiach zamkniętych, poczem wszyscy uczestnicy zjazdu znów się gromadzą w sali obrad. Pleczkajtis ponownie odczytuje rezolucję, dotyczącą polityki zagranicznej w jej pierwotnym brzmieniu. Zjazd wita rezolucję oklaskami.

Po chwili przewodniczący Popłauskas odczytuje tekst wniesionej przez laudiników poprawki, w sprawie stosunków z Polską, a w szczególności w sprawie kwestji wileńskiej (laudinikowie opierają się przy nazwie nie „poprawki” a osobnej „rezolucji”). Poprawka laudiników brzmi jak następuje: Polityka zagraniczna Litwy winna być prowadzona w tym kierunku, aby się ułożyły dobre i zdrowe stosunki dyplomatyczne, ekonomiczne i inne ze wszystkimi państwami, w szczególności zaś z sąsiedzami w tej liczbie także z Polską. Wszystkie kwestje sporne z Polską w tej liczbie kwestje wileńskiej rozstrzygnie legalny, wybrany przez Sejm rząd litewski nadrodze bezpośrednich rokowań z rządem Polskim.

Przewodniczący podaje następnie głosowanie poprawkę laudiników. Poprawka zyskuje 17 głosów. Za rezolucją zaś pierwotną opowiada się 28 głosów. Tym sposobem poprawka laudiników odpada. Mickus protestuje przeciwko wzięciu udziału w głosowaniu przez sekretarza zjazdu Pilotasa, następnie rzuca z trybunu pod adresem Pleczkajtisa słowa „demagog” i wraz z grupką laudiników oraz Wikonisem (s. d.) opuszcza salę obrad.

Następnie przewodniczący Popłauskas zgłasza następujące wnioski: 1) Incydent z maksymalistami był wodą na młyn faszystów. Co się zaś tyczy secesji laudiników, to nic ona nam nie zaszkodzi. Laudinikowie do nas wróca, zrozumiałwszy swój błąd. Znam ich pod tym względem aż nadto dobrze. Zachowanie się laudiników stanowczo potępiamy.

2) Pierwszy kongres bojowników o niepodległość Litwy i jej demokratyczny ustrój, obradujący w dniu 5—6 listopada r. b. w Rydze wyraża głęboką wdzięczność

organizacjom robotniczym i demokratycznym krajów obcych, w szczególności zaś Łotwy, Polski, Niemiec, Estonji i Finlandji, za okazanie pomocy moralnej i materialnej w walce z faszyzmem na Litwie.

Zjazd wyraża również swą serdeczną wdzięczność dla demokratycznego odłamu ludności litewskiej w Ameryce, reprezentowanej przez Związek Socjalistyczny i Związek Narodowy, za ich pomoc w walce z faszyzmem.

Anciewicz: „Po wygłoszeniu wszystkich niniejszych rezolucji, jasnym się stało, kto szczerze chce pracować i walczyć, a kto tylko walkę udawać. Walczmy do ostatniej kropli krwi. Niech żyje międzynarodowy socjalizm.”

Mallinauskas: „Nie będę powtarzał tego co się na Litwie dzieje. Uczestnicy zjazdu aż nadto dobrze o tem wiedzą. Zaznaczę tylko, że byli wśród nas ludzie, rzekomi bojownicy o ideały wolności, faktycznie zaś nacjonalisci, którzy nacjonalizm swój stawili wyżej, aniżeli walkę o wolność. Wyrekli się oni walki z faszyzmem. Temniemniej my, pozostali to socjaldemokrati, litewscy, dziś jeszcze gotowi jesteśmy życie swe poświęcić za sprawę wolności i demokratyzmu.”

Wyrażamy głęboką wdzięczność naszym przyjacielom zagranicznym.

Nie traćmy ani chwili czasu, idźmy i walcmy o nasze ideały. Pilotas: Uciek faszystowski nie będzie trwał wiecznie, wspólnymi siłami zdołamy go obalić. Idźmy więc w bój z wiarą w zwycięstwo, a niewątpliwie stanie się ono naszym udziałem.”

Pleczkajtis: Ci, co przed chwilą wyszli z sali obrad obrzucają nas błotem. Żałować należy, że laudinikowie w ogóle w Zjeździe naszym udział wzięli. Tylko my, socjaldemokrati zostaliśmy na placu.

Wetkałn: (prezes Centralnego Biura Związków Zawodowych Łotwy): Sytuacja emigrantów politycznych jest zawsze trudna, w szczególności zaś obecnym emigrantów z Litwy. Starać się będziemy ulżyć waszej doli i dopomóc wam do zrządzenia jarma z waszej ojczyzny. Wspólnymi siłami walczyć będziemy o wolność.”

Posel Ast: W imieniu socjaldemokratów estońskich składam życzenia pomyślnego zakończenia Zjazdu. Walka wasza jest walką o ideały socjalne i narodowe. Incydent z laudinikami nie powinien wpłynąć na dalszy przebieg waszych prac. Poróżniście się bo wem bynajmniej nie na głównym punkcie waszej rezolucji. Temniemniej zachodzi potrzeba zjednoczenia wysiłków waszych, by w walce o ogólne ideały zwyciężyć. Jeszcze raz składam wam serdeczne życzenia. Pomoc socjaldemokracji estońskiej zawsze będzie dla was zapewniona.”

Przewodniczący Popłauskas: W imieniu Głównego Komitetu Obrony Republiki dziękuję uczestnikom zjazdu za wzięcie udziału w naradach dzisiejszych i za wyrażenie gotowości walki z faszyzmem. Laudinikowie, którzy dziś opuścili salę obrad z pewnością do nas powrócą, by walczyć dalej wspólnymi siłami i zwyciężyć.

Ogłaszam obrady Kongresu za zakończone.

Z Białejrusi sowieckiej.

Święto rewolucji w Mińsku.

MIŃSK, 9 XI. (kor. wł.). Stolica Białejrusi Sow. — Mińsk obchodzi święto rewolucji w dniach 6, 7 i 8 listopada.

Juz od rana w dniach 6 i 7 rozjeżdżały po mieście auta ciężarowe z orkiestrami i przebranymi za błaznów (zatiejników) komсомolcami, wykrzykującymi hasła bolszewickie.

Orkiestry kawalerji defilują przez miasto grając na fonarach. Ustawione gygantofony nadają mowy z Moskwy, mowy własnych działaczy. Teatry i kina w tych

Budżet Białejrusi sow.

MIŃSK, 9 XI. (kor. wł.). Kilka dni temu został ogłoszony budżet BSRR. Budżet ten przewiduje wpływów od podatków 20 milj. rubli, zysków od operacji instytucji państwowych 26 milj. rubli w tem 21 milj. z eksportu drzewa. Wydatków — 63 milj. rubli, z których 22 milj. — na utrzymanie urzędni-ków Instytucji rządowych.

Jeszcze oddźwięki por. Janiego.

MIŃSK, 9 XI. (kor. wł.). Jak poprzednio donosiliśmy, Najwyższy Sąd Białejrusi anulował wyrok sądu Okręgowego, skazującego doktora Lwowicza na karę 1 roku więzienia za uchylenie się od obowiązku udzielenia pomocy lekarzkiej ofiarom katastrofy drzyno-

Systematyczne prześladowanie żywołu polskiego na Litwie Kowieńskiej przez rząd p. Waldemara nie znalazło żadnego odzewu w prasie sowieckiej. Publicyści sowieccy zdają się wogóle nie dostrzegać objawów jaskrawego szowinizmu u dzisiejszego dyktatora Litwy, choć żywo reagują na najdrobniejsze nawet przejawy z dziedziny społecznych poczyną p. Waldemara, a aresztowanie byle jakiego komunisty-agitatora, wysługującego się Międzynarodowce lub Wszechzwiązkowej Partji Komunistycznej, wywołuje u nich furję wściekłości.

Tej taktyki przemilczania antypolskiej polityki na Kowieńszczyźnie nie zmieniła prasa sowiecka w ciągu ostatnich paru tygodni, kiedy to prasa całego świata przez dłuższy okres czasu poświęcała wiele uwag i rozważań metodom rządzenia gabinetu kowieńskiego, w szczególności zaś ostatnio zamknięcia kilkudziesięciu szkół polskich przez egzaminacyjne szkany, stosowane wobec nauczycieli ludowych.

To cmentarne milczenie zostało nagle przerwane przez „Izwiestja”, oficjalny organ rządu sowieckiego. Rzekomym powodem nagłego zajęcia się sprawą Kowieńszczyzny, a pośrednio niewyjaśnionych i bardzo skomplikowanych stosunków między Litwą Kowieńską i Polską miał się stać fakt dwukrotnego zwrócenia się rządu litewskiego do Ligi Narodów ze skargą na Polskę, najpierw z powodu naruszenia praw mniejszości litewskiej na Wileńszczyźnie, następnie zaś z racji rzekomego zdościa przez rząd kowieński dowodów, świadczących o zamiarach Polski, skierowanych przeciwko istnieniu Litwy i jej niepodległości.

Wspomniane pismo w czołowym artykule, zatytułowanym „Niebezpieczeństwo nowych komplikacji” pisze: „Nie wiemy, jakie dowody, stwierdzające istnienie planów Polski, skierowanych przeciw niepodległości Litwy znajdują się w posiadaniu rządu litewskiego, oraz jakie dowody rząd ten złożył. Jednakże poczuwamy się do obowiązku podkreślić, że trwożliwe wieści o jakichś to przygotowaniach Polski, coraz częściej przedostają się do „światowej prasy”.

Oczywiście „Izwiestja” nie wskazuje ani jednego pisma, lub dziennika, któryby podnosił te trwożliwe wieści”. Nie w to zresztą dzi-

Waldemaras, Smetona et consortes”.

Bo niewątpliwie w taktyce obecnego rządu litewskiego leży wyraźnie plany stwarzania „nowych komplikacji”. Takie „niebezpieczeństwo” rzeczywiście istnieje, a w rozwoju jego współdziała z rządem litewskim rząd sowiecki. Dał tego niejednokrotnie już dowody, biorąc wyraźnie za punkt wyjścia sprawę Wileńszczyzny, przynależność której do Polski wbrew wyrażnemu zobowiązaniu w traktacie ryskim chce uważać wciąż za problematyczną.

To że stabilizacja stosunków litewsko-polskich nie leży w interesie rządu proletariackiego. Wytrąca ona mu jeden z poważnych atutów szerzenia zamętu na Wschodzie Europy. I rząd sowiecki dałby wiele, aby zamęt ten trwał jaknajdłużej. Każda zaś próba położenia mu kresu jest istotnie „niebezpieczeństwem nowych komplikacji” nie dla pokoju lecz, dla rządu sowieckiego.

Nowe ograniczenia ludności żydowskiej na Litwie.

Jak donoszą z Kowna, M-stwo Wyznań Relig. w Kownie ogłosiło ostatnio szereg zarządzeń mających na celu ograniczyć ludność żydowską na Litwie.

Między innymi ogłoszona została, opracowana przez znanego antysemitę, referenta dla spraw wyznaniowych, ks. Wojtekempisa, wznawidzona przez Żydów, t. zw. ustawa o korobocznym zborze. Ustawa ta nakłada na Żydów obowiązek wpłacania wysokich składek

na cele religijne (obrzezanie, święce i t. p.), któremi szafuje władza administracyjna. W ten sposób administracja litewska będzie ingerować w sprawy religijne ludności żydowskiej.

W związku z tem wśród ludności żydowskiej na Litwie zapanowało niezwykłe wzburzenie. W Kownie rabini interwenjowali w tej sprawie w M-stwie Wyznań, jednakże bezskutecznie.

Bankructwa na Litwie.

W ostatnich czasach ukazują się w pismach wzmianki o masowych upadłościach przedsiębiorstw handlowych na Litwie. Nawet rząd sprawą tą się zainteresował, zapowiadając nawet środki administracyjne celem usunięcia anormalnego objawu.

Litwa, jak wiadomo, przeżywa stały kryzys ekonomiczny, będący z jednej strony po części konsekwencją wojny światowej, z drugiej zaś noszący wyłącznie lokalny charakter, związany ściśle z ekonomicznymi, finansowymi i politycznymi konfliktami Litwy. Jak wiadomo na Litwie odczuwa się wielki brak kredytów, co jest w prostym stosunku do niezamożności Litwy. Stopa procentowa wynosi od 20 do 50 proc. rocznie, co, rzecz prosta, podkopuje podstawy handlu i przemysłu. Poza tem istnieje na Litwie nie skrepowana przez żaden czynnik konkurencja handlowa, wyrażająca się w częstem i

nagłym podbijaniu, względnie zniżaniu cen. Konkurencja na Litwie nie jest odpowiedzialna pod względem etycznym i nie cofa się przed żadnymi środkami. Kapitał większości właścicieli przedsiębiorstw na Litwie jest niezwykle mały w stosunku do obrotu. Przedsiębiorcy bądź handlowi, bądź przemysłowi na Litwie operują kapitałem obcym, co jest wielce ryzykowne. Często też jest na Litwie zjawisko, kiedy kupcy muszą płacić za towary niesłychanie wysokie ceny i odstęki zaś dla podtrzymania upadających przedsiębiorstw zmuszeni są do sprzedaży towarów poniżej własnej ceny. Wytwarza się przez to niezwykle szkodliwa konkurencja umożliwiająca normalny rozwój handlu i przemysłu na Litwie. Takie są główne przyczyny bankructwa, nie mówiąc o przyczynach psychologicznych i politycznych.

(Socjaldemokrataras Nr. 39).

Po podpisaniu franko-jugosłowiańskiego trakt. przyjaźni.

BIAŁOGRÓD. (Pat). Wiadomość o mającym nastąpić podpisaniu francusko-jugosłowiańskiego traktatu przyjaźni wywołała w tu tejszych kołach politycznych wielkie zadowolenie. W związku z tem minister Spraw Zagranicznych Marinkowicz przyjął dziś wszystkich przedstawicieli dyplomatycznych. Szczególną długą konferencję miał z Szczę-śliwym.

W związku z tem minister Spraw Zagranicznych Marinkowicz przyjął dziś wszystkich przedstawicieli dyplomatycznych. Szczególną długą konferencję miał z Szczęśliwym.

PRZEGLĄD BAŁTYCKI.

ŁOTWA.

Min. Zeelens o traktacie polsko-łotewskim.

GDĄSK, 8. XI. (Pat). Dzisiejsza „Baltische Presse“ ogłasza wywiad swego korespondenta ryskiego z łotewskim ministrem Spraw Zagranicznych Zeelensem. W związku z ratyfikacją łotewsko-sowieckiego traktatu handlowego, minister Zeelens z całym naciskiem podkreślił, że wbrew odmiennym twierdzeniom łotewsko-sowiecki traktat handlowy nie oznacza w żadnej mierze nowej orientacji politycznej na Łotwie. Zawarty obecnie traktat reguluje tylko gospodarczy stosunek do Rosji Sowieckiej nie wpływając bynajmniej na zasadnicze wytyczne łotewskiej polityki zagranicznej. Co się tyczy stosunków z Polską, to minister Zeelens zaznaczył, iż stosunki te mają stały, przyjacielski charakter i pod względem gospodarczym będą w dalszym ciągu rozbudowywane. W rozmowach o traktat handlowy polsko-łotewski osiągnięto porozumienie we wszystkich punktach z wyjątkiem jednego. Minister ma jednak nadzieję, że i w tym punkcie dojdzie do porozumienia. Wreszcie minister zaznaczył, że o komunistycznym niebezpieczeństwie na Łotwie nie ma mowy.

Dlaczego Żydzi głosowali za traktatem z Sowiecami.

W tych dniach na łamach prasy żargonowej na Łotwie pojawiło się szereg sensacyjnych artykułów omawiających stanowisko posłów żydowskich w sejmie łotewskim w stosunku do traktatu handlowego łotewsko-sowieckiego.

Jak wiadomo posłowie żydowscy z obozu konserwatywnego „Aguda“, na których czele stoi pos. Dubin głosowali za traktatem mimo iż cała prawica głosowała przeciwko traktatowi. Obecnie stanowisko „Agudy“ w sejmie łotewskim zostało wyjaśnione.

Jak się okazało jeszcze przed

głosowaniem pos. Dubin toczył pertraktację z przedstawicielem „Narkomindzieła“ w Rydze. Tematem pertraktacji była osoba aresztowanego przez władze sowieckie rabina z Lubowicz.

Leader „Agudy“ pos. Dubin przyrzekł przedstawicielowi sowieckiemu, że Żydzi głosować będą za traktatem o ile aresztowany rabin z Lubowicz zwolniony zostanie z więzienia i otrzyma papiery na wyjazd do Rygi.

Jak wiadomo aresztowany przez G. P. U. rabin z Lubowicz bawi już obecnie na Łotwie.

Na marginesie procesu posła Birka.

Przed kilkoma dniami rozegrał się w Estonii rewelacyjny proces B. posła estońskiego w Moskwie Birka, którego rzekoma zdrada na rzecz Sowieców narobiła w swoim czasie tyle hałasu i wywołała znaną konsternację we wszystkich prawie sztabach generalnych, a przede wszystkim w sztabie generalnym angielskim. B. poseł Birk po długim procesie, w którym przewinęło się kilkuset świadków ze świata politycznego i wojskowego został, jak wiadomo uniewinniony, a tem samem krzywdzący go zarzut zdrady swej Ojczyzny zdementowany. O wyroku można tylko — tyle powiedzieć, że sprawiedliwość stała się zadość.

Nie o to jednak chodzi. Chodzi nam o niebawym w świecie politycznym i w stosunkach międzynarodowych prowokację, jakiej się i marząd Sowdepji dla skompromitowania innych państw, w dążeniu do swych nie liczących się z żadną etyką, z żadną moralnością celów.

Otóż wiadoma jest powszechnie rzeczą, że G. P. U. (wywiad bolszewicki) opanował wszystkie organizacje rosyjskie antybolszewickie, będące naogół na usługach wywiadów innych państw. Dochodziło do tego, że zdeklarowani antybolszewicy, patrioci rosyjscy pracowali na rzecz Sowieców, nie zdając sobie z tego sprawy. Głównym celem, jaki w tym kierunku przyświecał G. P. U. było zdemaskowanie roboty angielskiej, dążące do stworzenia dokota Sowieców silnego pierścienia i o przeszkodzenie Polsce w dążeniu do stworzenia związku państw bałtyckich pod jej egidą. Gdyby to miał uczynić jakiś komunist, niktby jego rewelacjom nie uwierzył, tak jak mało zresztą teraz kto wierzy w jakiekolwiek enuncjacje bolszewickiego rządu. Osoba więc, która miała być użyta do wykonania tej roli musiała stać poza światem komunistycznym, a zarazem cieszyć się zaufaniem „świata kapitalistycznego“.

Wybór padł na posła Birka. Podsuwa się więc mu szereg fałszywych dokumentów i tą drogą udaje się poróżnić go z estońskim sztabem generalnym. To jednak nie wystarczy. G. P. U. więc rozpoczyna wiadomości, że pos. Birka wiąże bardzo bliskie stosunki z Narkomindziełem, które nie ograniczają się li tylko do przyjaźni z poszczególnymi jego członkami, ale mają podłoże polityczne ze szkoda dla interesów estońskich. Równocześnie komunikuje się za pośrednictwem prowokatorów, a między innymi przez niejakiego Łaganowskiego estońskiemu attache Kur-skiemu, że Birk wyraził swą zgodę na przejście do służby sowieckiej. Do Rewla idzie o tem wszystkim alibi.

nia rosyjsko-estońskiego, skaże go na karę śmierci. Niewykluczone jest również, że może być przez polski wywiad wprost zamordowany w Moskwie. W chwili więc, kiedy zaniepokojona Estonia wysłała p. Epicha dla przejęcia tajnych archiwów, Birk, uprzednio odpowiednio już przygotowany i nastrojony, był zupełnie bezradny. Zdawało mu się, że wraca do Rewla niema żywego.

Dalsze przejścia posła Birka—to tragedia, dla której może być miejsce tylko w Rosji bolszewickiej.

Daje mu się paszport do Turcji, gdzie ma uciekać przed gośćcami na jego życie wywiadami polskimi i estońskimi. W drodze do tego prowokatorzy, pracujący na dwie strony, „wtajemniczają“ polski i estoński sztab generalny, że Birk przeszedł ostatecznie na służbę Sowieców i zamierza w najbliższych dniach uciec, by przedtem jeszcze wydać wszystkie organizacje antybolszewickie, pracujące na terenie Rosji.

Birk jednak, który w międzyczasie stracił już zupełnie głowę, podpisuje podsunięte mu przez G. P. U. dokumenty, ale kiedy zorientował się ostatecznie o co idzie — ucieka do Petersburga, by stamtąd przedrzeć się do swego kraju.

Wtedy właśnie następuje pamiętna scena na dworcu petersburskim, gdzie pos. Birk zostaje kilkakrotnie znieważony czynnie przez agenta G. P. U., przebranego za delegata Komisariatu Zagranicznego, a następnie porwany i autem przewieziony do łochów czerezwycyjski, gdzie pod groźbą śmierci podpisuje wszystko, co mu podsunięto, a między innymi i znany artykuł do „Izwestij“. Teraz już skompromitowany poseł estoński nie był G. P. U. potrzebny, przeznaczony więc został na stracenie. Udało mu się jednak, jak wiadomo, uciec i schować się w norweskim poselstwie, by potem już udać się do Estonji.

Próba więc skompromitowania Anglii i Polski nie udała się. Pomieszało się tylko na pewien czas szyki roboty antybolszewickiej. W każdym razie na pewien przynajmniej czas udało się wprowadzić między Polską i Estonją brak zaufania. A o to przecież chodziło, choć plany rządu bolszewickiego szły o wiele dalej.

Prowokacja, jaką przed 10 dniami zdemaskował rząd estoński, z planowanym przez G. P. U. zamachem na posła sowieckiego w Rewlu, jest również kontynuowaniem tego, co przez ucieczkę Birka i uniewinnienie go przez sąd estoński zostało zdekonspirowane.

Chodziło o to, by nawet kosztem życia swego posła wprowadzić pod Bałtykiem zamęt i dokończyć zamach.

FINLANDJA.

Polsko-finlandzkie stosunki handlowe.

(Ciąg dalszy).

Podając tych kilka uwag o koniunkturach rynkowych Finlandji a dotyczących ważnych artykułów finlandzkiego przywozu, szczególnie interesujących nasze sfery kupieckie, omówimy obecnie rynek zbożowy Finlandji.

Jak już to podkreślałem w dziale poświęconym rolnictwu, zboże i produkty zbiorowe, sprowadzane do Finlandji w wielkich ilościach i stanowią poważną pozycję importową, zwłaszcza za dość częstych lat słabszego urodzaju. Koniunkturę więc na rynku zbożowym Finlandji zależne od jakości urodzajów, powinny być uważnie śledzone przez naszych eksporterów.

Finlandja sprowadza zwłaszcza duże ilości żyta w stanie niemięlionym, przetwarzając je następnie w młynach, których ilość w Finlandji jest bardzo znaczna. Import tego artykułu wynosił w roku 1926 — 148,958 tonn wartości 256 milionów marek fińskich, wobec 155,266 tonn wartości 382 milionów mk. fin. w roku 1925; import zaś mąki żytniej wynosił tylko 4,737 tonn wartości 9,321,966 mk. fińskich.

Nieco mniejszy pod względem ilościowym jest import do Finlandji pszenicy, która sprowadzana jest prawie wyłącznie w stanie mielonym. W roku 1926 sprowadzono do Finlandji 985 tonn pszenicy wartości 2,455,971 marek fińskich oraz 82,231 tonn mąki pszennej wartości 106,756,265 fińskich marek.

Od dnia pierwszego stycznia 1926 r. wprowadzone zostały pewne zmiany w kierunku zniesienia w cenie celnej na zboże i produkty zbożowe. Obecnie obowiązują następujące stawki celne od kilograma, licząc łącznie z opakowaniem brutto za netto: żyto, jęczmień i gryka 50 penni, owies 15 penni, pszenica 90 p., mąka żytnia w workach 65 p., bez worków 95 p., mąka i kasza owsiana 55 p., mąka i kasza jęczmienna 80 p., mąka pszenna gruba 1,20, mąka pszenna granulowana i kasza f. mk. 1,60.

W ostatnich czasach dominującym importem żyta do Finlandji była Rosja Sowiecka. Przez kilka lat rolę tę odegrała Ameryka i Niemcy. Również z Polski sprowadza się, jak to wyżej zaznaczono, znaczne ładunki.

Odnosnie do pszenicy, głównym krajem eksportującym pozostałe stała Ameryka Północna, w niewielkich zaś ilościach produkt ten jest sprowadzany również i z Anglii.

Importem żyta do Finlandji są wielkie przedsiębiorstwa młynarskie, które pochłaniają co najmniej trzy czwarte całego przywozu. Wielkie ilości są sprowadzane również przez centrale istniejących wielkich spółdzielni. Odnosnie do pszenicy i mąki pszennej, importem tych artykułów w Finlandji jest ogół wielkich handlowych firm krajowych.

Transakcje dokonywane są wyłącznie na podstawie notowań c. i. f. i ceny normują się w związku z cenami z dnia na dzień, notowanymi na giełdach zbożowych wielkich krajów eksportujących. Powszechnym warunkiem pokrycia jest regulowanie należności przy odbiorze listów przewozowych w bankach finlandzkich.

Jak już zaznaczono, wśród państw dostarczających zboże Finlandji rolę groźnego konkurenta dla Polski odgrywa Rosja Sowiecka, która jakkolwiek daleką jest jeszcze do doświadczenia pełni swych możliwości eksportowych, odgrywa jednak już dziś poważną rolę na rynku tutejszym.

Rybołówstwo w Finlandji.

Rybołówstwo jest ogromnie rozwinięte w Finlandji — stanowiąc jedno z głównych źródeł dochodu ludności, rozlanej po tak zwanych „skerach“ zatoki Fińskiej, wysp Alandzkich oraz zatoki Botnickiej aż po Uleaborg — wyłacznie zaś dla rybaków miejscowości takich, jak wyspy Kokeza, należące do archipelagu Alandzkiego oraz Hgland.

Obie wyżej wymienione wyspy są zarazem centrami flotylji rybackich.

Należy dodać, że bardzo rozwinięte rybołówstwo w Finlandji, tak morskie, jak i na terenie jezior wewnętrznych nie jest ujęte w formy przedsiębiorstw rybackich, grupowo pewnie zorganizowane towa-

Najniebezpieczniejszym jest to, że kupcy i hurtownicy w Finlandji przyzwyczajeni są oddawać do gatunków zboża rosyjskiego i że import z Rosji uproszczony jest znacznie dzięki łatwej komunikacji kolejowej via Leningrad, co stwarza wielkie udogodnienia w porównaniu z transportem drogą morską. Te przyzwyczajenia składają się nieraz, jak się dowiaduje, na to, że kupcy fińscy skłonni są udzielić pewnego agio za zboże rosyjskie forsytując je w porównaniu ze zbożem pochodzącym z innych krajów.

Mimo to można stwierdzić również, że zboże polskie, zwłaszcza wielkopolskie, mogłoby przy należytem wykorzystaniu koniunktury, znaleźć znacznie większy zbytno na rynku finlandzkim, aniżeli to miało miejsce dotychczas, zwłaszcza gdyby zboże nasze było czystsze i staranniej załadowane.

Zwłaszcza dla polskiego żyta w stanie niemielonym oraz jęczmienia browarniczego możliwości eksportowe do Finlandji są jaknajlepsze, pod warunkiem jednak, że odnośnie do żyta musi być ustalona pewna określona granica wilgotności. Na ten fakt zwracają finlandzcy importerzy jaknajbardziej uwagę i tylko pewna obawa przed towarem polskim w stosunku do zachowania wyżej wspomianej granicy, powodowała niewyżyskanie możliwości eksportowych w należytem stopniu na tak dogodny rynek fiński, gdyż nawet cena tych polskich produktów rolnych była niższa od cen konkurencji rosyjskiej, amerykańskiej i niemieckiej.

Stód polski zupełnie nie wykrywał dobrych koniunktur na rynku finlandzkim — dla zbytu tego artykułu. Na 1657 tonn sprowadzonego w roku 1926 stodu, Polska razem z Gdańskiem uczestniczy za ledwie w 138 tonnach.

Odbiorcy w Finlandji żądają stodu nie bardzo jasnego o wilgotności nie przekraczającej 20 proc. Ceny kształtowały się około fmk. 3,80 za kilogram c. i. f. porty Finlandji. Stód Finlandji dostarczają głównie Czechosłowacja, Danja i Niemcy. Cło wynosi 54 penni za kilogram.

Chmielu Finlandja nie sprowadza. W imporcie nasion do Finlandji Polska niestety udziału nie bierze. Wprowadzenie tych artykułów na rynek finlandzki wymaga dużych wysiłków ze strony naszej, gdyż z powodu odrębnych warunków klimatycznych w Finlandji, włączyć jeszcze odczuwana jest obawa przed nasionami niewypróbowanymi na tym swoistym terenie. W handlu temi artykułami Danja tradycyjnie już zajmuje poważne miejsce.

Import roczny nasion wynosi okrągło w tonnach: wyki 384, peluski 311, koniczny czerwonej 14, koniczny białej 51, aliskowej 34, lnu 4865, tymotki i konopi po tonnie, brukwi turnipsu 34, jarzyn wszelkich 29 oraz nasion innych 18. Nasiona konopi, lnu, peluski, wyki, jarzyn wołne są od cła. Cło od konicznych wynosi 1,50 fmk. za kilogram, tymotki 75 penni brukwi — 3,00 fmk. za kg. i t. p.

Zbyt w Finlandji owoców świeżych i suszonych jest bardzo znaczny i może mieć duże powodzenie pod warunkiem dostawy gatunków najprzedniejszych, odpowiadających towarowi francuskiemu, węgierskiemu lub amerykańskiemu. Wszelkie próby wprowadzenia towaru drugorzędowego, wobec wysokich wymagań publiczności, są zgóry skazane na niepowodzenie.

M. K.

Z czego na poszczególne gatunki ryb przypada: łososi 460,316 kg., sigi 534,894 kg., śledziki (stroming) 10,977,698 kg., płotki i stynki 1,432,154 kg. Na wszystkie pozostałe gatunki przypada 3,965,637 klg.

Cyfy dotyczące połowu w roku 1926 ze względu na pomyślne rezultaty w tym okresie przewyższają prawdopodobnie znacznie dane za rok 1924.

Pomimo znacznego eksportu solonych śledzików (stromingów), które jak widać z wyżej przytoczonych liczb stanowią główną pozycję połowów — znaczna ilość tych ryb pozostała na rynku wewnętrznym, powodując znaczną zniżkę cen hurtowych, które naprzykład, za beczkę — 280—400 marek fińskich za beczkę (120 kg.) w jesieni, spadły podczas zimy do 180—200 marek fińskich za beczkę, przyczem znaczne zapasy pozostają do dzisiaj w Finlandji, nie znajdując nabycywców.

Wyrób konserw skoncentrowany jest w 8-ii fabrykach i rozwija się pomyślnie, produkując zwłaszcza konserwy z kilek i szprotów

Wywóz:

Łosoś świeży	98,009 kg.	wartości	2,579,817 mrk. fińsk.
Inne ryby świeże	900,095 "	"	6,651,998 "
Łosoś solony	11,891 "	"	318,525 "
Śledziki solone (stromingi)	803,068 "	"	1,528,112 "
Inne ryby solone	18,780 "	"	53,700 "
Razem	1,831,843 kg.	wartości	11,132,152 mrk. fińsk.

Przywóz:

Ryba świeża	124,515 kg.	wartości	668,767 mrk. fińsk.
Śledź solony	6,443,409 "	"	21,067,876 "
Ryba suszona	400,164 "	"	3,558,499 "
Razem	6,968,088 kg.	wartości	25,295,142 mrk. fińsk.

M. K.

ESTONJA.

Lasy estońskie.

Lasy estońskie zajmują 19% powierzchni republiki o ogólnej przestrzeni 900,000 hektarów; 743,000 ha czyli 82,5% lasów są własnością państwa, reszta — 157,000 ha czyli 17,5% — miast, instytucyj oraz osób prywatnych. Państwo posiada jeszcze oprócz 743,000 ha lasów około 47,000 ha ziemi ornej i 335,000 ha ziemi dotychczas nieuprawnej.

Największe lasy znajdują się w północno-zachodniej i w południowo-zachodniej części Estonji i t. d. Głównie w okrzegach Viru — oraz w okolicach Paroli i Valpa.

Wobec tego, że większa część lasów należy do państwa — dla charakterystyki wystarczy wziąć pod uwagę te ostatnie, tem bardziej, że skład i jakość lasów prywatnych jest podobny do lasów państwowych. Zarządza lasami państwowemi Główna Dyrekcja Lasów, która ma prawo (ustawowo) kontroli również nad eksploatacją lasów prywatnych.

Lasy państwowe podzielone są na 106 sekcji i zarządzane przez leśniczych. Czynności leśniczych kontrolowane są przez 6 nadleśniczych i wszelkie instrukcje i nadzór o charakterze technicznym załatwia Główna Dyrekcja Lasów.

Tablice poniżej podane przedstawiają ogólną w stosunku procentowym zajęta powierzchnię leśną podług gatunków i wieku.

I. Podług gatunku — Estonia posiada:

jodły	— 42%
sosny	— 21%
brzozy	— 15%
osiki	— 10%
inne gat.	— 12%

II. Podług klasyfikacji lat:

1 grupa od 1 do 20 lat	15%	29%
2 " " 21 " 40 "	19%	24%
3 " " 41 " 60 "	18%	47%
4 " " 60 " 80 "	25%	—
5 " " 80 i wyżej	23%	—

Eksploatacja lasów odbywa się obecnie według planu ułożonego przez rząd i wyrab uzależniony jest od jakości gruntu i wieku. Kontyngens przeznaczony na wyrab lasu, określa się obecnie od 24 do 120 lat dla iglastych (szyszkowych) i od 50 do 60 lat dla drzew liściastych; ogólnie przyjęto zasadę wyrab lasów z zachowaniem naturalnego przyrostu drzew czyli rząd przeszedł do prawidłowej gospodarki.

Lasy o starych drzewach przewyższające normy przyrostu — przeznaczone są do eksploatacji całkowitej w granicach do 7,700 ha rocznie.

Eksploatacja drzewa z lasów państwowych ogólnie dać może do 165 mtr. sześć, z ha, czyli 1,270,000 mtr. sześć rocznie.

Ilościowo — eksploatacja wstepna i z wyrębu oddanych przez

oraz śledzi, pochodzących z importu.

W Finlandji w roku 1926 istniało 16 stacyj naukowych praktycznego wlepszenia gatunku ryb. Stacje te zasilily, zwłaszcza jeziora fińskie, ilością 3,000,000 zarybku, przeważnie łososią morską i jeziorną, sigów, linów oraz sandaczy.

Zanotować również należy, że liczne fabryki celulozy i masy drzewnej, jak również i tartaki, które przy produkcji swej, zużywając siłę pędną wody — zanieczyszczają w pewnej mierze wewnętrzne tereny wołne, obowiąrując się w Finlandji wzamian za to utrzymywac mniejsze lub większe stacje wyprowadzenia zarybku, by w ten sposób wynagrodzić poczynione przez się rybołówstwu straty.

Finlandja posiada trzy szkoły rybołówstwa, z których dwie morskiego.

Pomimo rozwiniętego rybołówstwa, sprzyjającego eksportowi, Finlandja sprowadza jednak duże ilości różnych gatunków ryb (zwłaszcza śledzi) z zagranicy.

Liczy porównawcze za 1926 rok przedstawiają się następująco:

Łosoś świeży	98,009 kg.	wartości	2,579,817 mrk. fińsk.
Inne ryby świeże	900,095 "	"	6,651,998 "
Łosoś solony	11,891 "	"	318,525 "
Śledziki solone (stromingi)	803,068 "	"	1,528,112 "
Inne ryby solone	18,780 "	"	53,700 "
Razem	1,831,843 kg.	wartości	11,132,152 mrk. fińsk.

M. K.

państwo lasów w dzierzawę daje około 500,000 metr. sześć, więc razem wyrab lasów państwowych wynosi około 1,770,000 mtr. sześć. Jeżeli do tego wziąć pod uwagę produkcję lasów prywatnych, wykazującą 309,500 mtr. sześć — ogólnie da się określić wyrab roczny Republiki do 2,080,000 mtr. sześć.

Dane te nie odpowiadają możliwościom eksploatacyjnym, wyrab zaś w lasach prywatnych uzależniony dotychczas był ściśle od woli właścicieli, którzy prowadzili gospodarck bez żadnego systemu.

Przedkajac na ścięcie tylko lepszy drzewostan, rząd obecnie przystąpił do uporządkowania, drogą zakazu, samowolnego wyrębu i tem samem do uporządkowania gospodarki rabunkowej oraz likwidacji pokaleczonych lasów.

Lasy estońskie sosnowe i jodłowe na dobrym gruncie dają w eksploatacji do 500 mtr. sześć, a na gruntach średnich od 250 do 300 mtr. sześć z ha.

Drzewa liściaste na dobrych gruntach do 300, a na średnich do 200 mtr. sześć.

Prawie 35% do 40% wyrębu lasów wywieziono było dotychczas zagranicę.

Dane statystyczne eksportu wykazują w r. 1925 — 56,500 stand. desek, 10,800 mtr.³ drzewa różnego tartero, 93,000 mtr.³ belek, 2,000 mtr.³ brzozy i osiki; 600 mtr.³ dychty i t. p. Ekspert estoński ulega zmianom pod wpływem wahań cen rynkowych — ogólnie jednak roczny eksport drzewa da się określić ilością do 160,000 mtr. sześć.

Zastępuje na podkreślenie istnienie przemysłu eksploatacji pokładów węgla brunatnego, który powstał w r. 1920, w latach następnych stale zwiększając eksploatację, daje obecnie zgórą 480 milj. klg. rocznie węgla, używanego głównie jako paliwo do lokomotyw i opał w fabrykach. Ilość zużywanego węgla dorównywa — 870,000 mtr. sześć drzewa.

Zwiększenie ilości zużycia węgla brunatnego pozwala na przeprowadzenie oszczędności w spożyciu drzewa, ułatwiając tem eksploatację lasów i materiałowy leśnych, przeznaczonych specjalnie już na eksport.

Biuro eksploatacji lasów posiadając wiele tartaków dostarcza nie tylko materiał na budowę gmachów państwowych i opał, lecz również przygotowuje znaczne ilości materiałów na eksport, regulując tem ceny na drzewo na rynkach wewnętrznych.

Ogólnie przemysł leśny przetwórczy nie jest dotychczas jeszcze całkowicie uruchomiony i daje szerokie pole do inwestycji kapitału zagranicznych.

Życie gospodarcze.

Głosy obcych o sytuacji finansowej Polski.

Obecna sytuacja finansowa Polski na tle uzyskanej pożyczki zagranicznej oraz w związku z wyznaczonym przez rząd planem stabilizacyjnym stanowi przedmiot ciągłych rozważań naszej prasy krajowej.

Lecz odbywająca się w Polsce realna konsolidacja gospodarczo-finansowa przerasta co do swego znaczenia i swych przyszłych skutków ramy naszego państwa. Zmiany zachodzące obecnie w Polsce, odbijają się niewątpliwie na terenie międzynarodowym na sytuacji politycznej i ekonomicznej szeregu państw, to też zdarzenia, mające miejsce w Polsce, budzą zrozumiałe zainteresowanie zagranicy. Odbiciem tego są częste dzisiaj głosy prasy zagranicznej o sytuacji gospodarczo-finansowej Polski.

Z pośród pism zagranicznych szczególnie zasługuje na uwzględnienie głos poważnego pisma gospodarczego „Information”, które zamieszcza w jednym z ostatnich swych numerów artykuł, oceniający bardzo przychylnie obecną sytuację finansową Polski.

Wielka transakcja finansowa — pismo „Information” — którą dokonał 13 października rząd polski z konsorcjum bankierów zagranicznych zawiera w sobie ostateczny etap dzieła sanacji ekonomicznej i finansowej Republiki Polskiej.

Najkapitałniejszym momentem w tej transakcji jest fakt, że wszystkie największe państwa europejskie, jak również najpotężniejsze grupy finansowe amerykańskie od tej da-

ty zainteresowane są istotnie w rozwoju gospodarczym Polski. Zainteresowanie to przyczyni się do racjonalnej eksploatacji bogactw naturalnych Polski i to w skali możliwie najszerzej.

Zaufanie, jakie kapitał zagraniczny zadokumentował w stosunku do Polski będzie miało znaczenie nie tylko dla rozwoju gospodarczego Polski, ale również dla krajów pożyczających Polsce, gdyż tą drogą będzie można użytkować niezmiernie bogactwa naturalne i przemysłowe Polski, która jest przecież w szeregu największych narodów europejskich, 6-tym z rzędu mocarstwem.

Dalej następuje analiza planu stabilizacyjnego i wreszcie charakterystyka roli adwisa Deweya. „Information” stwierdza, iż wybór p. Deweya, podsekretarza stanu w Departamencie Skarbu St. Zjednoczonych, jest bardzo celowym, gdyż będzie mógł on przyczynić się do ściślejszego poznania Polski przez koła zainteresowane i będzie najbardziej obiektywnym świadkiem we wszystkich zgadzeniach, dotyczących rozwoju gospodarczego Polski.

Artykuł kończy się słusznymi uwagami o roli Francji, którą odegrała ona w ostatnich rokach pożyczkowych i kończy się zdaniem, iż ostatnia pożyczka jest ukoronowaniem sytuacji finansowej i ekonomicznej Polki, która wkroczyła obecnie w epokę realnej konsolidacji.

KRONIKA MIEJSCOWA.

Wystawa ziemiopłodów w Opsie. Opisa poczęła rozwijać się i to tak dalece, że naprawdę godne jest, aby o niej pisać.

Otóż od 19 go ub. m. do 24 włącznie w szkole rolniczej w majątku Opsa otwarta była wystawa ziemiopłodów dla wszystkich. Wystawę tę zwiedzili: p. starosta powiatu brastawicki Januskiewicz, członkowie wydziału powiatowego, kierownik kółek i organizacji rolniczych p. Taurogiński, inspektor szkolny p. Próchnik, urząd gminy oraz setniści wsi gminy opeskiej, szkoły powszechne oraz liczne rzesze publiczności przeważnie ze sfer włościańskich. Wystawa była imponująca. Nic też dziwnego że p. starosta wyraził podziękowanie p. dyrektorowi szkoły rolniczej Dąbrowskiemu Czesławowi podkreślając doniosłość i znaczenie, jakie ma taka wystawa dla szerszego ogółu włościan zamieszkałych na terenie gminy opeskiej. Ekspozycje były wystawione staraniem uczniów tejże szkoły. Zwracały największą uwagę pośród innych pokazów: buraki, marchew, kapusta. Wielkość ich przewyższa otrzymywanych dotychczas tychże gatunków płodów; rośliny pastewne: koński rząd dochodzący do wysokości 4-ch metrów; sargo cukrowe nie mniejsze; kartofle dające z grządki 19 sztuk oraz z hektara jednego 900 pudów, zboże do wielkości takiej, jakiej niespotykano na miejscowym rynku o wielkości ziarna, rzuciła się w oczy kolekcja dyń czyli bań z których największe sięgają 35 kłgr. a najmniejsze wielkości do kształtu gruszek. Oprócz tego kolekcje najrozmaitszych nasion zbranych we własnym gospodarstwie i przeznaczonych do użytku ogółu. Poza tem bulwa dająca w ciągu kilku lat łodygi nadziemne jako paszę dla bydła. Oddzielnie się mieściła kolekcja nawozów sztucznych. Wystawa ta napewno przyniesie dodatnie owoce. Wielkie w tym kierunku zasługi położył dyr. szkoły rolniczej p. Czesław Dąbrowski.

KRONIKA KRAJOWA.

Z działalności Rady Naczelnej Związków Drzewnych. Rada Naczelna Związków Drzewnych prowadzi obecnie akcję w dwóch kierunkach: z jednej strony w kierunku zahamowania fiskalnej polityki Zarządu lasów państwowych, z drugiej strony co do wprowadzenia zakazu wywozu drzewa surowego, względnie przyznawania kontygentów wywozowych na drzewo surowe wzamian za kontygenty przywozowe na materiały tarte ze strony Niemiec, względnie znacznego podwyższenia cel wywozowych na drzewo surowe.

Rozwijająca się gałąź gospodarki rolnej spółdzielczość mleczarska stanowi u nas jedną z najbardziej pomyślnie rozwijających się gałęzi gospodarki rolnej. Rozwój spółdzielni mleczarskich, jak

wykazują przytoczone cyfry, nabiera z każdym rokiem coraz większego rozpędu.

Statystyka za 8 miesięcy r. b. ustala liczbę spółdzielni mleczarskich w Polsce — 807, przy kapitale obrotowym 405 milj. zł.

W r. ubiegłym zanotowano ogółem 595 mleczarni z kapitałem 348 milj., a w roku 1925-ym zaledwie 424 z kapitałem 259 milionów.

Jak widzimy z tego, postęp rozwojowy jest szybki.

Sprawa melioracji rolnych. Projekt rozporządzenia p. Prezydenta Rzeczypospolitej o popieraniu melioracji rolnych, opracowany ostatnio przez Min. Rolnictwa i przesłany do Prezydium Rady Ministrów, przewiduje stworzenie państwowego funduszu na melioracje rolne, na który będą się składać: 1) coroczne bezzwrotne dotacje ze Skarbu Państwa; 2) sumy powstałe ze zwrotu pożyczek; 3) odsetki od pożyczek, oraz sumy pobierane tytułem kar za zwłokę w opłacaniu odsetek i spłacaniu pożyczek; 4) sumy z innych źródeł, przekazanych na rzecz funduszu.

Administracja funduszu sprawować będzie Państwowy Bank Rolny, udzielając pożyczek n.: drenowanie, odwadnianie, nawożenie gruntów, melioracje torfowisk i pastwisk, oraz zakładanie i przebudowę gospodarstw rybnych.

Z pożyczek tych mają prawo korzystać w pierwszym rzędzie spółki wodne, a następnie osoby prywatne, przystępujące do zmeliorowania tych gruntów, które stanowią szczególnie interes publiczny lub gospodarczy.

Wzrost oszczędności. Jakkolwiek słaby jeszcze jest zmysł oszczędnościowy w Polsce, to jednak oszczędności nasze stopniowo wra- stają.

Komunalne Kasy Oszczędności miały w dniu 31 grudnia r. ub. około 97 milj. zł. oszczędności, zaś w dniu 31 czerwca rb. około 137,2 milj. zł.

P. K. O. w końcu r. ub. miało 24,6 milj. zł., w połowie r. b. 38,1 milj. zł.

Kasy Stefczyka miały 5,2 milj. zł., mają 7,3 milj. zł.

Spółdzielnie należące do Unii Związków Spółdzielczych miały 39,4 milj. zł., mają 59,1 m. zł.

Kasy żydowskie miały 10,1 m. zł., mają 15,2 milj. zł.

Banki miały 250 milj. zł., mają 353 milj. zł.

Ogółem wyszczególnione organizacje oszczędnościowe miały 31 grudnia r. ub. 428,3 milj. zł. złożonych oszczędności, zaś 30 czerwca rb. około 610 milj. zł.

Cyfy te są b. skromne, jednakże wzrost w ciągu półrocza prawie o 50 proc. dowodzi, że na tem zaniebdanem polu robimy postępy. Oby w tem samym tempie nasz ruch oszczędnościowy rozwijał się dalej.

Więści i obrazki z kraju

NOWOGRÓDEK. Działalność Nowogródzkiego Okręgu Związku Strzeleckiego. Dnia 30 października r. b. odbyło się w Nowogródku plenarne posiedzenie zarządu Okręgu Związku Strzeleckiego z udziałem prezesów i komendantów wszystkich obwodów w obecności inspektora Głównego Zarządu Związku p. Królikowskiego. Na posiedzeniu tem zostały wysłuchane sprawozdania prezesa okręgu p. Bogatowskiego i komendanta p. Muzyczki z dotychczasowej działalności oraz został przyjęty plan prac na okres najbliższy. Ze sprawozdań tych jest widocznym, że pomimo dość krótkiego okresu swej działalności, bo od wiosny r. b., Okręg obecnie liczy 66 oddziałów w 7 obwodach i 2.400 członków, z których zgórą 1500 jest uczących się. Oprócz zawodowego komendanta Okręgu pracuje jeszcze 2 zawodowych płatnych komendantów w Baranowiczach i Stołpcach.

W swej pracy Związek Strzelecki znajduje poparcie ze strony niektórych organizacji, jak Związek Młodzieży Wiejskiej, Związek

Dalszy wzrost wpływu skarbowych. W październiku r. b. osiągnięto w dziale podatków bezpośrednich i opłat stempelowych rekordowe wpływy.

Mianowicie wpływy z tych źródeł wraz z 10% nadzwyczajnym dodatkiem dosięgły w październiku rb. imponującej sumy 86,8 milj. zł., to znaczy dały o 22,2 milj. zł. więcej, niż w październiku r. ub., w którym wyniosły zaledwie tylko 64,6 milj. zł.

Eksport węgla polskiego. W październiku r. b. przeladowano w Gdańsku polskiego węgla eksportowego 384,533 tonn, co przewyższa o 72 tys. tonn przeladunek węgla polskiego podczas najlepszej konjunktury eksportowej w roku ubiegłym, kiedy strajk angielski był w całej pełni. Przeladunek węgla polskiego w Gdańsku w porównaniu z październikiem r. ubiegł. wzrósł w roku bież. prawie w trójnasób.

10% zniżka taryfy towarowej na przewóz drzewa, owoców, jagód i t. p. Od 15 listopada r. b. do taryfy towarowej polskich kolei normalnych zostaje wprowadzony dodatek VI.

Dodatkiem tym została przewidziana przy przewozach wewnątrz kraju 10% zniżka na przewóz drzewa nieobrobionego do tartaków, fabryk wyrobów drzewnych i zakładów.

Jednocześnie z tym dodatkiem została wprowadzona nowa taryfa wyjątkowa na przewóz owoców i jagód do krajowych wytwórni win owocowych, które ostatnimi czasy coraz większe zyskują rozpowszechnienie i zastępują wina zagraniczne.

Prof. Dr. Z. Sowiński

(choroby wener. i skórne) przeprowadził się na ulicę CIASNA Nr. 3, m. 6. 5639-2

Giełda Wileńska w dniu 9. XI. r. b.

	ąd.	plac.	trans.
Dolary St. Zjed.	—	8,87 1/2	8,86
Rubla złota.	—	4,76 1/2	4,75
Dolarówka za 5 dol.	—	—	61,50
Listy zastaw. Wil. B.	—	—	—
Ziemsk. zł. 100	—	—	60,90

Giełda Warszawska w dniu 9. XI. b. z.

	Waluty i dewizy:	sprzedaż	kupno
Dolary	—	8,88	8,86
London	—	43,41 1/4	43,31
Nowy-Jork	—	8,90	8,88
Pariz	—	35,01	34,92
Praga	—	26,41 1/4	26,34,5
Szwajcaria	—	171,87 1/2	171,48
Wiedeń	—	125,80	125,49
Włochy	—	48,98	48,56

Papiery procentowe:

Dolarówka	61,25
Pożyczka dolarowa	82,75
Pożyczka kolejowa	102,75
5% poz. konwers.	64,00—63,75
5% konwers. kolej.	51,50—62,00—61,55
8% listy zastawne Banku Gosp. Krajowego	92,00—93,00
Listy Banku Rolnego	93,00
4 1/2% ziemskie	60,00—60,25
8% warszawskie	83,25—85,00

A K C I F:

Bank Handlowy	123,00
Bank Polski	156,00—157,75—158,00
Bank Spółek Zrob.	95,00—94,00
Cukier	5,85—5,80
Węgiel	119,75—118,00—119,00
Nobel	47,50—47,75
Cegieleki	—
Lilpop	42,00
Modrzewjów	10,30—10,20—10,25
Ostrowiec	99,00—99,50
Pocisk	3,25—3,35—3,30
Rudzi	59,50—60,50
Starachowce	77,50—77,00
Zawiercie	40,00
Zyraudów	19,25
Haberbusc	160,00
Borkowski	4,10

Kółek Rolniczych, Związek Straży Pożarnej i inne.

Z większych imprez, jakie były urządzane przez Związek Strzelecki latem r. b., największe powodzenie miał „Marsz szlakiem święciańskim” z Baranowicz do Nowogródka, w którym wzięło udział kilkanaście drużyn w sile prawie 200 zawodników.

Co do planu prac na okres najbliższy, to zostało postanowione zwołać w najbliższym czasie zjazd przedstawicieli oddziałów w obwodach, a dnia zaś 18 grudnia walny zjazd delegatów całego Okręgu w Baranowiczach.

Celem usprawnienia działalności oddziałów uchwalono dążyć do obśadzenia stanowisk komendantów we wszystkich obwodach płatnymi zawodowymi pracownikami, ustalić stałe terminy zebrań, polecić członkom zarządów obwodów objeżdżać częściej oddziały, uruchomić pracę kobiet, organizować imprezy dohodowe, poczynić energiczne starania o przydział przez Magistraty i gminy terenów pod boiska.

Postanowiono również, celem większej propagandy idel strzeleckiej — nawiązać stały kontakt z prasą, podając za pism cały szereg wiadomości z działalności i życia Związku Strzeleckiego, utrzymać stały kontakt z ideowymi demokratycznymi organizacjami społeczno-kulturalnymi oraz wystąpić do wszystkich Sejmików z prośbą o wzięcie pod uwagę przy układaniu budżetów pewnych wydatków na pracę Związku Strzeleckiego.

Na tem posiedzeniu zarządu również został dokonany nowy podział niektórych czynności między członkami.

Więc, obowiązki wice-prezesa ma pełnić p. Salmonowicz, sekretarza p. Arczyński, skarbnika p. Hryniewska i referenta kulturalno-oświatowego p. P. Sieczko.

Należy zaznaczyć, że pracę Związku Strzeleckiego na terenie woj. nowogródzkiego zaczyna interesować się coraz szerszy ogół ludności, na co wskazują nowopowstające Oddziały i zwiększająca się ilość członków we wszystkich Oddziałach.

Praca Związku Strzeleckiego w nowogródzkiem faktycznie rozpoczęła się tylko od początku roku bież., gdyż do przewrotu majowego, działalność tej organizacji prawie zupełnie zamarta, wobec nieprzyjaznego stosunku do Strzelca i jego pracy b. wojewody p. Januszajtisa i innych miejscowych czynników.

Miejmy nadzieję, że obecnie rozwój Strzelca nie zostanie powstrzymany i że w najbliższej przyszłości Związek Strzelecki zajmie należyte stanowisko w woj. nowogródzkiem, jako ideowa organizacja kulturalno-społeczna, prowadząca pracę w kierunku wychowania fizycznego młodzieży i przysposobienia wojskowego całej ludności.

LIDA. Koła Młodzieży Wiejskiej. Dla charakterystyki działalności Kół Młodzieży Wiejskiej na terenie powiatu lidzkiego, gdzie obecnie jest czynnych 26 Kół, podaje sprawozdanie z działalności niektórych z nich.

Koło w Wawiórcu. Powstało dnia 10 lutego 1927 r., założone przez p. Belona Edwarda, nauczyciela w Wawiórcu.

W b. r. odbyły się 4 zebraania ogólne.

Obecnie Koło liczy 19 członków, w tem 11 kolegów i 8 koleżanek.

Działalnością swoją obejmuje tylko Wawiórcę.

Obecnie przeniekuje „Siew”, „Iskry” i „Poradnik Gospodarstwa Wiejskiego”. W roku bieżącym sekcja teatralna odegrała 3 przedstawienia. Grano „Werbelt Domowy” i Chłopi Arystokraci”. Dochód 63 zł. 20 gr. W roku bieżącym były urządzane kursy wieczorowe, prowadzone przez p. Derkowskiego Franciszka, nauczyciela w Wawiórcu. Urządziło poza tem 2 wieczornice.

Koło w Ossowie, gm. żyruńskie. Powstało dnia 13 marca 1927 roku, założone przez p. Chylę Feliksa, nauczyciela w Ossowie.

W b. r. odbyło się 5 (pięć) zebrań ogólnych. Obecnie liczy 31 członków, w tem 22 kolegów i 9 koleżanek. Działalnością swoją obejmuje następujące miejscowości: Ossowo Duże, Ossowo Małe, Pozłotańce, Podwózanie, Łopaciszki, Bastuńskie i Bołotniki. Obecnie Koło przeniekuje „Siew” jeden egzemplarz, a dalej zamierza zaprenumerować po jednym egzemplarzu na miejscowości. Koło posiada bibliotekę, liczącą 44 książki. Jest to jedyna biblioteka w okolicy. W roku bieżącym sekcja teatralna odegrała jedno przedstawie-

Z ostatniej chwili.

Zwolnienie St. Kozłowskiego z więzienia.

W dniu wczorajszym został zwolniony z więzienia na Łukiszkach Stanisław Kozłowski, nauczyciel ludowy Lit. T-wa Ośw. „Rytas”, który przebywał w areszcie 1 miesiąc. Z pozostałych 4-ch więźniów litewskich w dniach najbliższych uzyska wolność ks. Jakowanis.

Krytyczna sytuacja gim. polskiego w Poniewieżu.

Donoszą nam z Litwy o niezwykle krytycznej sytuacji gimnazjum polskiego koedukacyjnego w Poniewieżu. Władze litewskie, pomijając już sam fakt zbrania, budowanego przez Polaków gmachu szkolnego, pod lokal dla instytucji litewskich, stosują ostatnio szereg szykan zmierzających do uniemożliwienia prac personelu nauczycielskiego. Ministerstwo Oświaty w Kownie wydało zarządzenie o specjalnym nadzorze nad wyżej wymienionym gimnazjum. Regularnie co dwa dni zjawia się nowy wizytator litewski, który stawia szereg wymagań całkowicie uniemożliwiających pracę szkolną.

Centrala Izb Handlowo-Przem. Ziem Wschodnich mieścić się będzie w Wilnie.

Do Wilna nadeszły wiadomości o szczegółach opracowywanego w Ministerstwie Przemysłu i Handlu statutu Izb Handlowo-Przemysłowych Ziem Wschodnich. Jak się dowiadujemy według dotychczas opracowanych punktów statutu Centrala Izb mieścić się będzie w Wilnie zaś ekspozytura Izb w Białymstoku. Jednocześnie wysuwany jest projekt utworzenia drugiej ekspozytury Izb Handlowo-Przemysłowych Ziem Wschodnich w Brześciu n/B.

Banda fałszerzy obligacji węgierskich.

PARYŻ, 9. XI. (Pat.) Według „Matin” śledztwo ujawniło, że banda, która zajmowała się fałszywym osteplowaniem obligacji węgierskich przed przybyciem do Francji operowała już w Londynie, w Belgii i w Berlinie. Poszkodowane są państwa sukcesyjne, natomiast bardzo niewielka ilość wspomnianych obligacji znajduje się w rękach francuskich. Jeden z głównych członków bandy niejaki Blumenstein został aresztowany w chwili, gdy wsiadał do pociągu odchodzącego do Wiednia. Sędzia śledecy ocenia, że tupe fałszerzy, stało się około 30 milionów franków. Przypuszczają, że działalność bandy nie ogranicza się jedynie do wspomnianych obligacji, lecz, że fałszerze przeprowadzali podobne operacje z innymi procentowymi papierami państw Europy Środkowej. Między innymi Austria ma być dotkliwie poszkodowana.

MIGAWKI. Jak to rozumieć? Na otwarciu roku akademickiego, prof. rektor Pigoń, w swem wlocie oznajmił, że młodzież uniwersytetów polskich o wiele niedostatecznie się uczy i pracuje z mniej niż mierną wydajnością. Ze zostają po kilka lat na kursach ludzi, obciążający w sumie skarb państwa na duże miliony i przez lenistwo nie poczuwający się do intensywniejszej pracy. Ze młodzież nasza nie tylko cierpi na zupełny brak ideowości i pracy w tym kierunku, ale nie rozumie, czy też lekceważy własne interesy, traktując pobyt we wszechnicach jako przyjemne, i zawsze, dzięki bursom, bratniakom i t. p. instytucjom, zabezpieczone od głodu i chłodu, przepędzenie czasu. Nie wahał się szanowny pan Rektor dawka słuchającym, licznie zbrany w Wilnie, do zrozumienia, że dzieje się pod tym względem jakieś nadużywanie zaufania społeczeństwa, które w różnych formach (podatki, pomoce przygodne, filantropja, tydzień akademicki i t. p.) daje na wezwanie młodzieży akademickiej co kto może.

Sporo osób, wyszedłszy pod przykrem wrażeniem tego aktu oskarżenia, czekało dni następnych, że młodzież, tknięta w ambicję, odezwie się do ogółu z tłumaczeniem lub zaprzeczeniem, z argumentami lub wyjaśnieniami, składając na rachunek powojennych stosunków finansowych, braku środków utrzymania, konieczności zarobkowej pracy wreszcie, rezultat istotnie fatalny swej pracy naukowej.

RUCH STRZELECKI.

Strzelecki obchód rocznicy niepodległości. Związek Strzelecki w dniu 11 listopada urządził obchód ku uczczeniu rocznicy ogłoszenia niepodległości państwa polskiego.

Wstęp dla wszystkich członków Związku i ich rodzin bezpłatny. Lokal: Dominikańska 13, początek o godz. 6-ej wieczorem.

Czwartek 10 listopada

Dziś: Andrzej a Awelinu W. Jutro: Marcina B. W. Wschód słońca - g. 6 m. 42 Zachód - g. 15 m. 59

nansowej p. Żejmo zarządził wyznaczenie specjalnych kontrolerów, w których zadaniem będzie przeprowadzanie ścisłej kontroli nad czynnościami sekwestrator- skimi i zapobieganie ewentualnym nadu- życom.

Posiedzenie Wł. T-wa Pedja- trycznego. W poniedziałek dn. 14. XI. r. b. o godz. 8 wiecz. odbędzie się w Klinice Chorób Dziecięcych U. S. B. posiedzenie naukowe Wileńskiego To- warzystwa Pediatrycznego.

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

Litewskie kursa dla dorosłych. Litewskie towarzystwo oświatowe „Rytas“ w lokalu litewskiej szkoły powszech- nej w Wilnie, przy ul. Literackiej Nr 11, zorganizowało wieczorowe kursa dla dorosłych analfabietów i półanalfabietów.

METEOROLOGICZNA.

Spostrzeżenia Inst tutu Metro- rologicznego U. S. B. z dnia 9. XI. b. r. Ciśnienie średnie w milimetrach 750. Temperatura średnia +5 C. Opad w milimetrach 2. Wiatr przeważający południowy Pochmurno. Deszcz. Minimum na dobę +3 C., maximum +6. Tendencja barometryczna spadek ciśnienia.

Nadużywanie dzieci szkół powszechnych. Z dniem dzisiejszym Wydział szkolny Magistratu m. Wilna przystąpi do wypłacania zasiłków na dożywianie dzieci szkół powszechnych za miesiąc październik.

Zmiana lokalu urzędu pocztowego. Urząd pocztowy Wilno 6, mieszczący się przy ul. Gimnazjalnej 6, został przeniesiony do lokalu przy ul. 3-go Maja nr. 1 przy równoczesnym rozsze- rzeniu zakresu działania tego urzędu.

Zmiana kursu dla dorosłych. Litewskie towarzystwo oświatowe „Rytas“ w lokalu litewskiej szkoły powszech- nej w Wilnie, przy ul. Literackiej Nr 11, zorganizowało wieczorowe kursa dla dorosłych analfabietów i półanalfabietów.

OSOBISTE.

Powrót komisarza zjazdu p. Strzemińskiego. W dniu wczorajszym powrócił do Wilna i objął urządzenie tymczasowy komisarz rządu na m. Wil- no p. Strzemiński.

Nadużywanie dzieci szkół powszechnych. Z dniem dzisiejszym Wydział szkolny Magistratu m. Wilna przystąpi do wypłacania zasiłków na dożywianie dzieci szkół powszechnych za miesiąc październik.

Organizacyjne zebranie koła wolnościowców. W dniu 10. b. m. o g. 18-iej w lokalu przy ul. Wielkiej 34 od- będzie się pierwsze w sezonie jesienno- zimowym ogólne zebranie koła wolnościow- ców. Na porządku dziennym:

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

URZĘDOWA

Delegacja zjazdu Białorusinów u p. wojewody. W dniu wczorajszym p. wojewoda Raczkiewicz przyjął delegację zjazdu Białorusinów, z którą odbył dłuż- szą konferencję.

Organizacyjne zebranie koła wolnościowców. W dniu 10. b. m. o g. 18-iej w lokalu przy ul. Wielkiej 34 od- będzie się pierwsze w sezonie jesienno- zimowym ogólne zebranie koła wolnościow- ców. Na porządku dziennym:

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

ROZNE.

Miłosierdzie czytelników. Staruszka Zofia Kruzczykiewicz, po wyjściu ze szpitala, gdzie przeleżała chorując 4 miesiące, znajduje się w bardzo krytycz- nym położeniu, nie mając nawet mieszkania. Nadomiar tego wszystkiego została jeszcze w miasteczku zupełnie okradzioną. Polecamy więc ją miłosier- dziu czytelników.

NADESZANE.

Jak dowiadujemy się, w piątek 11 b. m. o godzinie 9.30 wiecz., otwiera się sezon zimowy tradycyjnych wieczorków rodzinnych w Klubie Handlo-wo-Przemys- łowym.

WILNO.

Sklepy w dniu 9-tej rocznicy od- zyskania niepodległości będą zamknięte. Jak się dowiadujemy w dniu uroczy- stości ku uczczeniu 9-jej rocznicy od- zyskania niepodległości z inicjatywy Związku Kupców wszystkie sklepy na terenie m. Wilna w dniu 11 b. m. zamknięte bę- dą od godz. 10 rano do 1 popoł.

Organizacyjne zebranie koła wolnościowców. W dniu 10. b. m. o g. 18-iej w lokalu przy ul. Wielkiej 34 od- będzie się pierwsze w sezonie jesienno- zimowym ogólne zebranie koła wolnościow- ców. Na porządku dziennym:

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

Teatr i muzyka.

Reduta na Pohulance. W sobotę 12. b. m. o godz. 20-jej 3 aktowa sztuka Andrzeja Rybińskiego p. t. „Okno“.

ROZMAIŁOŚCI.

Pies samobójca. Paryska „Comedia“ opisuje nie- prawdopodobnie wprost dzieje pewnego psa luksusowego, którego chroniona egiptą doprowadziła do tak silnej de- presji nerwowej, że postanowił on pozbi- walić się życia i w tym celu odkręcił kurek od gazu w pokoju, gdzie spiał. Pan domu sprzątnął się jednak w porę i zamach samobójczy udaremnił, wobec czego zneustraszonego psa rzucili się do wanny z wrzącą wodą, skąd strasz- liwie panny, został bezwzględnie i ciągnięty i oddany w ręce weterynarza.

WOJSKOWA.

Decyzja Ministerstwa Komuni- kacji. Ministerstwo Komunikacji zgodzi- ło się odcierom i podoficerom udającym się do Warszawy na zjazd b. więźniów politycznych udzielić ulgowych warunków na przejazd koleją.

Organizacyjne zebranie koła wolnościowców. W dniu 10. b. m. o g. 18-iej w lokalu przy ul. Wielkiej 34 od- będzie się pierwsze w sezonie jesienno- zimowym ogólne zebranie koła wolnościow- ców. Na porządku dziennym:

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

WOJSKOWA.

Decyzja Ministerstwa Komuni- kacji. Ministerstwo Komunikacji zgodzi- ło się odcierom i podoficerom udającym się do Warszawy na zjazd b. więźniów politycznych udzielić ulgowych warunków na przejazd koleją.

Organizacyjne zebranie koła wolnościowców. W dniu 10. b. m. o g. 18-iej w lokalu przy ul. Wielkiej 34 od- będzie się pierwsze w sezonie jesienno- zimowym ogólne zebranie koła wolnościow- ców. Na porządku dziennym:

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

WOJSKOWA.

Decyzja Ministerstwa Komuni- kacji. Ministerstwo Komunikacji zgodzi- ło się odcierom i podoficerom udającym się do Warszawy na zjazd b. więźniów politycznych udzielić ulgowych warunków na przejazd koleją.

Organizacyjne zebranie koła wolnościowców. W dniu 10. b. m. o g. 18-iej w lokalu przy ul. Wielkiej 34 od- będzie się pierwsze w sezonie jesienno- zimowym ogólne zebranie koła wolnościow- ców. Na porządku dziennym:

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

WOJSKOWA.

Decyzja Ministerstwa Komuni- kacji. Ministerstwo Komunikacji zgodzi- ło się odcierom i podoficerom udającym się do Warszawy na zjazd b. więźniów politycznych udzielić ulgowych warunków na przejazd koleją.

Organizacyjne zebranie koła wolnościowców. W dniu 10. b. m. o g. 18-iej w lokalu przy ul. Wielkiej 34 od- będzie się pierwsze w sezonie jesienno- zimowym ogólne zebranie koła wolnościow- ców. Na porządku dziennym:

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

WOJSKOWA.

Decyzja Ministerstwa Komuni- kacji. Ministerstwo Komunikacji zgodzi- ło się odcierom i podoficerom udającym się do Warszawy na zjazd b. więźniów politycznych udzielić ulgowych warunków na przejazd koleją.

Organizacyjne zebranie koła wolnościowców. W dniu 10. b. m. o g. 18-iej w lokalu przy ul. Wielkiej 34 od- będzie się pierwsze w sezonie jesienno- zimowym ogólne zebranie koła wolnościow- ców. Na porządku dziennym:

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

WOJSKOWA.

Decyzja Ministerstwa Komuni- kacji. Ministerstwo Komunikacji zgodzi- ło się odcierom i podoficerom udającym się do Warszawy na zjazd b. więźniów politycznych udzielić ulgowych warunków na przejazd koleją.

Organizacyjne zebranie koła wolnościowców. W dniu 10. b. m. o g. 18-iej w lokalu przy ul. Wielkiej 34 od- będzie się pierwsze w sezonie jesienno- zimowym ogólne zebranie koła wolnościow- ców. Na porządku dziennym:

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

WOJSKOWA.

Decyzja Ministerstwa Komuni- kacji. Ministerstwo Komunikacji zgodzi- ło się odcierom i podoficerom udającym się do Warszawy na zjazd b. więźniów politycznych udzielić ulgowych warunków na przejazd koleją.

Organizacyjne zebranie koła wolnościowców. W dniu 10. b. m. o g. 18-iej w lokalu przy ul. Wielkiej 34 od- będzie się pierwsze w sezonie jesienno- zimowym ogólne zebranie koła wolnościow- ców. Na porządku dziennym:

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

WOJSKOWA.

Decyzja Ministerstwa Komuni- kacji. Ministerstwo Komunikacji zgodzi- ło się odcierom i podoficerom udającym się do Warszawy na zjazd b. więźniów politycznych udzielić ulgowych warunków na przejazd koleją.

Organizacyjne zebranie koła wolnościowców. W dniu 10. b. m. o g. 18-iej w lokalu przy ul. Wielkiej 34 od- będzie się pierwsze w sezonie jesienno- zimowym ogólne zebranie koła wolnościow- ców. Na porządku dziennym:

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

WOJSKOWA.

Decyzja Ministerstwa Komuni- kacji. Ministerstwo Komunikacji zgodzi- ło się odcierom i podoficerom udającym się do Warszawy na zjazd b. więźniów politycznych udzielić ulgowych warunków na przejazd koleją.

Organizacyjne zebranie koła wolnościowców. W dniu 10. b. m. o g. 18-iej w lokalu przy ul. Wielkiej 34 od- będzie się pierwsze w sezonie jesienno- zimowym ogólne zebranie koła wolnościow- ców. Na porządku dziennym:

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

WOJSKOWA.

Decyzja Ministerstwa Komuni- kacji. Ministerstwo Komunikacji zgodzi- ło się odcierom i podoficerom udającym się do Warszawy na zjazd b. więźniów politycznych udzielić ulgowych warunków na przejazd koleją.

Organizacyjne zebranie koła wolnościowców. W dniu 10. b. m. o g. 18-iej w lokalu przy ul. Wielkiej 34 od- będzie się pierwsze w sezonie jesienno- zimowym ogólne zebranie koła wolnościow- ców. Na porządku dziennym:

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

WOJSKOWA.

Decyzja Ministerstwa Komuni- kacji. Ministerstwo Komunikacji zgodzi- ło się odcierom i podoficerom udającym się do Warszawy na zjazd b. więźniów politycznych udzielić ulgowych warunków na przejazd koleją.

Organizacyjne zebranie koła wolnościowców. W dniu 10. b. m. o g. 18-iej w lokalu przy ul. Wielkiej 34 od- będzie się pierwsze w sezonie jesienno- zimowym ogólne zebranie koła wolnościow- ców. Na porządku dziennym:

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

Wnętrzym, uległy pewnej zmianie nor- my odszkodowania dla nadawców wzglę- dnie adreatów zaginionych lub uszko- dzonych w obrobie poczty poszczególn- ych kategorii przesyłek pocztowych.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.

OGŁOSZENIE.

Dowództwo 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie rozpisuje niżejsem pzetarg niograniczony na dostawę mięsa wiełowego od dnia 1-go grudnia do dnia 1-go marca 1928 roku do miejsc postoiu 21 Baaonu K. O. P. w Niemcynie oraz do miejsc postoiu pododdziałów, t. j. Gliciszki, Gliciszki i Orniary.